

Nol Əpən

Nol əpən natimnat kəm Jon

Nəghatən əkuəkir rəha naoa u Nol əpən

?Pah təməte naoa u? Aposol Jon təməte naoa u. In pia Jemes, kən ilau nəti Sepeti mil. In netəm tuelef kit rəha İesu, kən İesu tolkeike pik in. In təməte naoa min u: Namnusən Təwir itəm Jon Təməte, 1 Jon, 2 Jon, 3 Jon, ne Nol əpən.

?Təməte tatuwin kəm pah? In təməte naoa u tatuwin kəm niməfak sepin itəm koatatig e nitən min ikin Esia, ne matuwin min kəm niməfak min ikin min rafin.

?Nəmegəhən tahro nulan nian təməte? Nian u itəm təməte naoa lan, kapman rəha Rom təmən məmə netəmim okotəkəike motəfak kəm etəm-iasol rəha kapman tahmen əm məmə in uhgin rəhalat. Məto netəm rəha niməfak kotəmə etəmim kitəh əm in ilis agin, etəmim u in İesu Kristo. In əm un, in İərəmərə. Tol nəhlən, kapman rəha Rom tinatol nəratən kəm iəfak min. Kəmotahl-ipən Jon tuwin isəu e nəptən kit u, katən məmə Patmos məmə otətətig in pisin əm. Uhgin tos-ipən napilairən wir agin kit kəm Jon məmə otəplan İesu Kristo əpəh e nego e neai. Kən in məplan min natimnat itəm otəpanuwa, tahmen əm məmə inu: nolən itəm Uhgin otol win e nəluaginən itəm netəmim ne Setan okotol ilat min, ne nolən rəha Uhgin o nakilən netəmim e namnun nian.

?Təməte naoa u o naka? In təməte naoa u məmə otol əp məmə İesu Kristo in İərəmərə, kənu məgətun rəhan nəsanənən. Kən in tolkeike məmə otən kəm iəfak min məmə okotətul əskasik okəmə nian iəkis min okotuwa, kənu ilat okəsotəfakən kəm etəm-iasol rəha Rom məmə in Uhgin. Otəsuwəhən, kənu Setan tol nəratən kəm iəfak

mın, məto ilat okotəkəike motətul əskasik, kən in tolkeike məmə otiləs-ipər nətəligən rəha iəfak mın ne netəmim u ilat koatatig e nian iəkis mın nian u roiu. Nian İesu Kristo otitəlig-pa mın, kən in otiləs-ipər ilat.

Nətuounən nəghatən

¹ Naoa u, in tatəghat-in natimnat mın itəm İesu Kristo təmol əp.* Natimnat mın u, Uhgın təmos-ipən kəm İesu, məmə in otəgətun kəm rəhan iolwək mın natimnat itəm otəsuwəhən təike muwa. Kristo təmahl-ipən rəhan kit nagelo tuwa, kən məgətun natimnat mın u kəm rəhan iolwək, Jon. ² Jon təmətul-arəp o natimnat rafin itəm in təməplan, kən məte rəkis ilat e naoa u. Natimnat mın un itəm in təməplan, in nəghatən rəha Uhgın ne nən-iarəpən rəha İesu Kristo. ³ Etəm un itəm tətafin-iarəp nəghatən mın u, itəm Uhgın təmos-ipa, in otatig e nəwİRƏN pahrien. Kən netəm mın un itəm koatəto kən moatos e nikilat kən moatol, okotatig mın e nəwİRƏN pahrien, məto-inu nian rəha natimnat mın u, naoa u tatəghat-in, tınəkuəkir agın.

Jon təməte naoa kəm niməfak mın ilat sepin

⁴ Io Jon, etahl-ipən naoa u tatuwin kəm niməfak mın ilat sepin əpəh e nitən Esia.

Pəs Uhgın u itəm tətətig roiu, təmətatig lilin, kən otəpanatig lilin mın, in otawte-in rəhan nəwİRƏN ne

---

* 1:1: “Təmol əp,” nİPƏTİN u, məmə tatəgətun nat kit itəm aUpƏN, nİPƏTİN tatəhluaig. E Bislama, katən məmə, “rivilem.”

nəməlinuən kəm itəmat. Kən pəs narmin ilat sepın[†] itəm koatətig aupən e jea rəha kig, ilat min okotol nulan etəmat. ⁵ Kən İesu Kristo min, in otawte-in min nulan kəm itəmat. Kristo un təmətul-arəp əskasik o nıpahrienən, kənu inəh, in etənim itəm in təmaupən məmegəh lilin e nımışən,[‡] kən in tərəmərə e kig min rəha nətueintən.[§]

Pəs nənwiwian tuwin o İesu Kristo u, in təmolkeike itat, kən nitan təmaiəh məmə otikis itat e nolən rəha təfagə rat. ⁶ In Kig rəhatat, kən təmol kitat kotatig ahgin rəhan nərəmərəən, kən mol kitat kotuwa pris min rəha Uhgın rəhan, koatol wək rəha Tata rəhan. !Pəs nənwiwian o rəhan nepətən ne nəsanənən tuwin o İesu Kristo, namnun tikə! !Pəs in otərəmərə lilin! Pəs otol nəhlan. Əwəh.

⁷ !Otəplan-tu! In tatuwa e mal napuə,^{*} kən netənim rafin okotətag-pən motəplan e nıganəmtilat ətuatıp, kən netəm min u kəmotaru in aupən, okotəplan min, kən netemim e noanol min rafin e nətueintən, nikilat otahmə, motasək əfəməh məto-inu kəmotəplan.[†]

In otəkəike mol nəhlan. !Əwəh!

⁸ İərəmərə Uhgın tatən məmə, “Io Nəukətın ne Namnun.[‡] Io u etatig roiu, kən emətətig lilin, kən epanətətig lilin min, kən io un, Nahgik Təpət Pık Agın.”

[†] 1:4: Narmın ilat sepın itəm koatətig aupən e rəhan tiron, (Nol Əpən 3:1; 4:4; 5:6), okəm-naka in suatıp rəha nənən Narmın Rəha Uhgın; məto okəm-naka ilat nagelo sepın u kotəsanən (Nol Əpən 1:20; 8:2) itəm koatətig aupən e tiron. Nampa sepın u, kəmehm mau fifti-foa e Nol Əpən. E Naoa Rəha Uhgın, nian neen tatən “ilat sepın” məto nıpətın məmə ilat rafin agın. [‡] 1:5: Kol 1:18; Sam 89:27 [§] 1:5: Sam 89:27; Nol Əpən 17:14; 19:16 ^{*} 1:7: Dan 7:13 [†] 1:7: Sek 12:10 [‡] 1:8: Nəghatən ətuatıp u rəha İesu, “Io un, Alfa ne Omeka.” Alfa un, in leta tatətul aupən e alfabet rəha nəghatən Kris, kən Omeka un, in leta itəm tatol namnun lan, tahmen e A ne Z e Inglis.

Jon təməplan Nəti Etəmim

⁹ Io Jon, piatəmat u, itəm kitat koatos kələh nelmitat min kitiah e Iesu o nahməən, ne natigən e nərəməərən rəhan, ne nətul əskasikən e nian rəha nahməən. Kəmərakin-pən io e nəptən u Patmos,[§] məto-inun iatən-iarəp nəghatən min un itəm Uhgın tatos-ipa, kən matətul-arəp o Iesu. ¹⁰ In Nian rəha İərəməərə rəhatat,* kən emərioah e Narmın Rəha Uhgın, kən rəhan nəsanənən təmöl kəm io, kən ekəto nəwian asol kit e məntaak, təhmen əm e təwi, ¹¹ kən nəwian u tatən məmə, “Əte rəkis e naoa natimnat min rafin itəm natəplan kən mahl-ipən kəm niməfak sepın. İlat koatuwin kəm Efesas, kən Simana, kən Pekamam, kən Tuatira, ne Satis, ne Filatelfia, ne Laotisia.”

¹² Kən əmun, ekeirair məmə ekəplan-tu, məmə pah tatəghat kəm io. Kən nian emeirair, məplan nat katəhtu-pər lait lan, ilat sepın, kəmöl e iaen u kol tatipit-ipit, ¹³ kən ilugin e nat katəhtu-pər lait min u lan, eməplan suah kit təhmen e Nəti Etəmim,[†] rəhan napən kaifəmäh u kaifəmäh. Kən kəməlis manikiləhan e kətəut, kəmöl e iaen u kol tatipit-ipit.[‡] ¹⁴ Rəhn-kapə ne noanun tərüən tərüən mə nahwi noan nitəhəi,[§] * kən nigənəmtin tətasiə təhmen e nəmnamın nigəm.[†] ¹⁵ Nelkin təhmen e pırons,[‡] itəm kəmaan e nigəm məmə otaiəh rəkis-in namtəən, məfəl itəm təwir, kən uarisig un, kərəpe məmə in otəwir matipit-ipit. Kən nəwian iahgin iahgin təhmen e nitəhəi asol kit tatem noanahluləu;¹⁶ In tatos məhau ilat sepın

§ 1:9: Nəptən u Patmos, in aelan kit. * 1:10: Nian rəha İərəməərə u, in Santei. † 1:13: Dan 7:13 ‡ 1:13: Napən əh katən, in napən rəha pris asol ağin. Iesu in rəhatat pris asol ağin. § 1:14: Nəghatən Kris ətuatip tatən məmə, “in tərüən tərüən mə sno.” * 1:14: Dan 7:9 † 1:14: Esik 1:28 ‡ 1:15: Pırons, in iaen kit, kala rəhan təhmen e kol.

e nelmin matip, kənu naip kit rəha nəluaginən in tasilə e nikalın kərən mil,[§] tatisi-pən e nıpəgnoan, kən suah un təhag-əhag mitasiə, tahmen e mitgar əpə e nərauiəgən.

¹⁷ Nian eməplan suah əh, emeiuiu morin io əh nelkin ikin, tahmen əm məmə emimis.* Məto in təmea-pa mek io e rəhn matip kən məmə, “Əsəginən. Io u, io emaupən matig, kən io iatol namnun agin. ¹⁸ Io u, Etəm Tatəmegəh.† !Emimis aupən, kən məto əplan-tu, iatəmegəh lilin! Kən io iatos ki rəha Nımisən ne ki rəha Noanpən.‡

¹⁹ “Tol nəhlan, əte rəkis nat naka itəm nəməplan, kən neen natəplan u-roiu, ne natimnat neen min itəm tatuwa.

²⁰ Məto ekuhapik e nıpəti məhau min ilat sepin itəm nəməplan iatos e nelmək matip, ne nat katəhtu-pər lait lan, ilat sepin, kəmol e iaen u kol tatipit-ipit. Məhau min u ilat sepin, nıpətin u nagelo min rəha niməfak sepin. Kənu nat katəhtu-pər lait lan, ilat sepin, kəmol e kol, nıpətin un, niməfak min un ilat sepin.

2

Nəghatən təmuwin kəm iəfak min ikin Efesas

¹ “Əte naoa kit tuwin o nagelo* rəha niməfak e taon Efesas, mən-ipən məmə,

Nəghatən u rəhan, etəm tatos məhau sepin e nelmin matip† kən mətaliwək ilugin e nat katəhtu-pər lait min

§ 1:16: Hip 4:12; Jon 12:48 * 1:17: Dan 8:17; 10:15; Mat 17:6

† 1:18: Sam 42:2 ‡ 1:18: “Io iatos ki rəha Nımisən ne ki rəha Noanpən,” nıpətin u məmə iatos nepətən o nahtosigən ne nerəhən e ket rəha Imə Netəm Kəmotimis İkin, kən mol netənim kəmotimis ilat kotəmegəh min. * 2:1: Nian suah u tatən “nagelo,” okəm-naka tatəghat-in pasta rəha niməfak. † 2:1: Nol əpən 1:16

lan,[‡] u itəm kəmöl e iaen u kol tatipit-ipit, kən ilat sep̄in.

² Io ekitun rəhatəmat nolən min. Ekitun wək pik min rəhatəmat, kən mitun min məmə nəkotətul-iəkis. Ekitun məmə itəmat nakotahtosig-in netəm rat. Nəmotakil netəm min un itəm ilat kotəmə ilat aposol min, məto sənəmə ilat pahrien. Kən itəmat nəmotəplan rəkis məmə ilat ieiua min. ³ Ekitun min məmə itəmat nakotos nətəligən əfəmäh. Nəratən təmiləs pap itəmat, məto noatətul-iəkis o nərgək, məsotəpou-inən.

⁴ Məto iatehm n̄ipəgnəmtin kit əh-ikin nəmotol, təsahmenən e n̄iganəmtək. Nəmotapəs nolkeikeən[§] auppən rəhatəmat. ⁵ N̄ikitəmat tuəh-tu nolkeikeən itəm nəmoatətig lan auppən. Otəuhlin itəmat, kən motol natimnat min u nəmoatol auppən. Okəmə nəsotolən, kən ekuwa, m̄iləs-irəkis rəhatəmat nat katəhtu-pər lait lan e nəmeen. ⁶ Məto nat kitiəh əm əh-ikin, noatol in təwir. Itəmat nakotetəhau nolən rat min rəha netəmin rəha Nikolas,^{*} təhmen əm lak, iatol mihin.

⁷ Etəm matəlḡin tatig, in otəkəike mətəlig-in wir nəghatən min itəm Narmin Rəha Uhḡin tatən-ipən kəm niməfak min. Etəm otol win e nəluaginən u, io iategəhan-in məmə in otun noa nig rəha nəmegəhən itəm tatəwiə e nasumən rəha Uhḡin.”[†]

Nəghatən təmuwin kəm iəfak min ikin Simana

[‡] 2:1: Nol əpən 1:12-13   [§] 2:4: Jon 13:35; Jer 2:2-5   ^{*} 2:6: Netəm rəha Nikolas min un, kitat kəsotitun wirən natimnat tepət elat o rəhalat etəm-iasol. Ilat netəmin neen rəha niməfak, məto ilat koatən məmə kitun nəfakən kəm narmi nat min, kənu kitun nit əpnəp̄inən itəm. Ilat koatən məmə nolən min əh, təsərəkinən narmitəm.   [†] 2:7: Jen 2:9; 3:22-24; Rom 5:12,18; 6:23; Nol əpən 22:2

⁸ Kən in tatəghat əh matən-ipa kəm io məmə, “əte naoa kit tuwin o nagelo rəha niməfak e taon Simana, mən-ipən məmə,

Nəghatən u rəhan, etəm təmaupən matig, kən in otol namnun agin.‡ In təmimis kən məmegəh min,§ kən in tatən məmə,

⁹ Netəm Simana, ekitun rəhatəmat nahməən. Ekitun məmə itəmat ian-rat min, məto sənəmə itəmat ian-rat min pahrien. !Itəmat, rəhatəmat nautə tərət agin! Ekitun mə ieiua min neen itəm koatən nəghatən moatalik itəmat lan, moatən mə ilat netəm Isrel, məto kəp.* Rəhalat nimə rəha nuəfiminən in nuəfiminən rəha Setan əm.† ¹⁰ Sotəginən nahməən min itəm otəsuwəhən koatuwa etəmat. Iatən-ipinə kəm itəmat, məmə Setan otəpanəmki-pən itəmat neen e kalapus məmə Uhgın otekasgəwin nahatətəən rəhatəmat, kən itəmat onəkotatig e nahməən o nian ilat ten.‡ Otətul əskasik, nat əpnapin okəmə itəmat neen okotimis, kən io oekos-ipinə rəham nətouən, təhmen-pən əm məmə katəfauin-pən nat kit e rəhn-kapə etəm təmol win e naiuən, kən rəham nətouən in nəmegəhən lilin.

¹¹ Etəm matəlgin tatig, in otəkəike mətəlig-in wir nəghatən min itəm Narmin Rəha Uhgın tatən-ipən kəm niməfak min. Etəm otol win e nəluaginən u, nimisən

---

‡ 2:8: Nəghatən Kris ətuatip tatən məmə, “tol namnun agin,” nıpətın u, tətətig nian rafin. § 2:8: Nol əpən 1:17-18

* 2:9: ?Nəghatən u, “moatən mə ilat netəm Isrel, məto kəp,” nıpətın naka? In tatəghat-in ətuatip netəm min u noanol rəha Isrel. Məto nian Iesu tatən məmə ilat sənəmə netəm Isrel pahrien, nıpətın un məmə netəmim pahrien rəha Uhgın, inun, itəm koatəfak kəm in, məto sənəmə netəm Isrel u ilat netəmim min ətuatip rəha Uhgın. (Kal 6:15-16). † 2:9: Jon 8:33-47 ‡ 2:10: Nian ten nıpətın un, məmə nian rəha nahməən otəkəike mol namnun.

otəsuwinən e noanəmnamin nigəm asol.”§

Nəghatən təmuwin kəm iəfak min ikin Pekamam

¹² Kən in tatəghat əh matən-ipa kəm io məmə, “Əte naoa kit tuwin o nagelo rəha niməfak e taon Pekamam, mən-ipən məmə,

Nəghatən u rəhan, etəm tatos naip rəha nəluaginən kit itəm tasilə e nəwtain kərən mil.*

¹³ Ekitun ikin nəkotatig ikin. İkin əh, Setan tatəpələh, matərəməyə ikin. Məto itəmat noatətul-iəkis ron io. Nəməsotəuhlinən rəhatəmat nahatətəən lak. İmatəmat, Setan tətətig ikin, kən kəməhamnu rəhak etəmim Antipas, itəm təmətul əskasik o nəniarəpən io. Nat ərnapin məmə nian əh təmiəkis pap otəmat, məto itəmat nəmotahatətə əskasik lak.

¹⁴ Məto in əm un, iatehm nipeğnəmtin min neen itəm itəmat noatol itəm təsətuatipən e niganəmtək. İtəmat neen u ikin-un, noatəgətun netəmim u ikin-un məmə okotos nəgətunən rəha Palam. Palam u, in təmol suatip kəm Kig Palak məmə in otos-ipən-os-ipən kəm netəm İsrəl, kən pəs ilat kotol nolən rat, moatun nagwənən itəm kəmol sakrifais lan tatuwin kəm narmi nat itəm kəmasgəwin e nig, kən moatit ərnapin ilat min.† ¹⁵ Kən e nolən kitiaəh əm ilat netəm İsrəl min əh, itəmat neen u ikin nəkoatətəu-pən nəghatən rəha netəmim rəha Nikolas.‡ ¹⁶ !Tol nəhlan, onəkotəkəike motəuhlin wəhai əm nətəligən rəhatəmat o nolən rat min rəhatəmat! Okəmə nəsotolən, otəsuwəhən oekimnə otəmat, kən iakoh netəm min un, kən məte ilat e naip rəha nəluaginən itəm tətisi-pən e nipeğnoak.

¹⁷ Etəm matəlgin tatig, in otəkəike mətəlig-in wir nəghatən min itəm Narmin Rəha Uhgın tatən-ipən kəm

§ 2:11: Nol əpən 20:11-15; 21:8 * 2:12: Nol əpən 1:16 † 2:14:

Nam 22-24; 25:1-2; 31:16 ‡ 2:15: əplan-tu futnot e Nol əpən 2:6.

niməfak min. Etənim itəm tatol win e nəluaginən, io oekos-ipən nagwənən anion u mana[§] kəm in. Oekos-ipən min kəpiel ruən kit kəm in, itəm kəmətə-pən nərgin wi lan, kən in pişin əm un, itəm otos, titun nərgin.”

Nəghatən təmuwin kəm iəfak min ikin Tuatira

¹⁸ Kən in tatəghat əh matən-ipa kəm io məmə, “Əte naoa kit tuwin o nagelo rəha niməfak e taon Tuatira, mən-ipən məmə,

Nəghatən u, in nəghatən rəha Nəti Uhgın. Niğanəmtin tətasiə tahmen e nəmnamin niğəm, ne nelkin tahmen e pırons* itəm kəmərəpe məmə in otəwir matipit-ipit.† Tatən məmə,

¹⁹ Enitun rəkis nolən min rəhatəmat, netəm Tuatira. Ekitun rəhatəmat nolkeikəən ne nahatətəən, ne nasituən e netənim, kən ekitun min məmə nətəligən rəhatəmat təfəməh o nətul əskasikən. Ekitun məmə nolən min rəhatəmat noatol roiu, təwir maprəkis-in nolən min rəhatəmat aıpən.

²⁰ Məto iatehm niyənəmtin kit əh-ikin noatol itəm təsətuatipən e niğanəmtək. Itəmat noategəhan-in nolən rəha pətan əh itəm tahmen e pətan aıpən u, Jesepel.‡ In tatən məmə in ien kit, məto nəgətinən rəhan tatit rat rəhak min iolwək, matol məmə ilat koatit

§ 2:17: Jon 6:31-33,35,48,51 * 2:18: Pırons, in iaen kit, məto rəhan kala tahmen e kol. † 2:18: Dan 10:6; Nol əpən 1:14-15

‡ 2:20: Pətan u, in pətan kit əh Tuatira. Okəmə naka nərgin pahrien u Jesepel, o okəm-naka, kəmən əm mə Jesepel məto-inu in tahmen e Jesepel u aıpən, pətan rəha Kig Ehəp

(1 King 21:25-26). In təmit netənim e suatip kit məmə okotol sakrifais kəm narmin nat min, kən motətəu-pən nolən rəha nit əpnəpinən iərman ne pətan. Okəmə naka in tahmen e Nikolas itəm kəmən e 2:6,15.

ərnəpən ilat min, kən moatun nagwənən u itəm katol sakrifais lan kəm narmi nat itəm kəmasgəwin e nig. ²¹Ematəsağgin pətan əh məmə in otəuhlin rəhan nolən rəha nətou-pən ərnəpənən iərman, məto in tapəs. ²²Tol nəhlan, roiu əh, oekol in tatimis pik e rəhan pet. Kən netəm min u itəm kəmotit ərnəpən ilat min, ilat Jesepel u, okəmə ilat kəsotəuhlinən ilat e nosən nolən rəha pətan əh, oekol ilat min koatəto tərət pik, kən məsou-in ilat e pet u rəha nahməən. ²³Kən ekau kitiah əm e nenətin min, moh ilat kotimis. Tol nəhlan, kən niməfak min rafin okotitun məmə io əm un, ekitun nətəligən min rəha netəmim, ne nikilat. Kən io ekos-ipən nətouən rəhatəmat tətəu-pən əm rəhatəmat nolən min itəm nəmoatol. §

²⁴Məto itəmat u, netəm Tuatira itəm nəməsotosən o nəgətunən rəha Jesepel əh, iatəghat kəm itəmat roiu. Ekitun məmə itəmat nəməsotosən natimnat itəm katən məmə nat ağin min rəha Setan itəm tatəhluag-in məntaan. Esələhəu-pənən nat figəm kit min kəm itəmat, məto iakolkeike məmə nəkotol nat kitiah əm, inun, ²⁵otaskəlim tiəkis əm e nat itəm ninotos rəkis, mətoarus io ekitəlig-pa.

²⁶⁻²⁷Etəm otol win e nəluəginən u, kən tatətul əskasik o nolən nəwiak, matuwın, matuwın mətoarus nammun, kən io ekos-ipən nepətən u kəm in, itəm rəhak tata təmos-ipa kəm io, məmə in otərəməə e kantri pişin pişin min. Kən in otos rəhan nəlnal itəm in nəmtətin rəha nərig asol rəhan, kəmol e iaen, kən in otatgəhl-atgəhl netəm e nətueintən, tahmen-pən əm məmə iaen itəm təmohapiləs-ohapiləs sospən kəmol e noanisip. ²⁸Kən io ekos-ipən min məhau u, fetukai kəm in.*

²⁹Etəm matəlgin tatig, in otəkəike mətəlig-in wir nəghatən min itəm Narmin Rəha Uğin tatən-ipən kəm

---

§ 2:23: Jer 17:10 * 2:28: Nol əpən 22:16

niməfak min.”

3

Nəghatən təmuwin kəm iəfak min ikin Satis

¹ “Əte naoa kit tuwin o nagelo rəha niməfak e taon u Satis, mən-ipən məmə,

Nəghatən u rəhan, etəm tatos narmin rəha Uhgın ilat sepin,* kən matos min məhau sepin.† Nəghatən u rəhan itəm tatən-ipinə kəm itəmat məmə,

Ekitun rəhatəmat nolən min. Ekitun məmə katən məmə itəmat noatəmegəh, məto kəpə, itəmat ninotimis rəkis. ² !Otaiir-ta! Nolən wir min rəhatəmat nəmoatol aupən, otəsuwəhən tikə agin. Məto itəmat nəkotəkəike motalkut məmə onəkotos-ipər min nolən rəhatəmat, motol tuwa məskasik, məto-inu esəplanən əh nolən wir kit itəm nəmotol motuwin motol namnun lan, kən tətəuatip e niganəmti Uhgın rəhak. ³ Tol nəhlan, nikitəmat tuəh nəghatən itəm nəmos, kən moatəto aupən. Otol, kən motəuhlin itəmat. Məto okəmə nakotapıl əlu-əlu, oekiet-arəp otəmat tahmen e iakləh, kən itəmat okol nəsoțitunən məmə nian naka oekimnə otəmat.

⁴ Məto itəmat noan məsin əm un ikin Satis, itəm kəməsoțolən napən rəhalat tamkimik. İlat kotəuatip, motahmen o naliwəkən itimat min io e napən ruən.

⁵ Etəm in otol win e nəluaginən, in otuwin nulan e napən ruən. Kən okol esafəl rəkisən nərgin e naoa rəha nəmegəhən, kən io ekən-iarəp nərgin e niganəmti rəhak Tata ne rəhan nagelo min, məmə in rəhak ətuatip etəmin.‡

---

* 3:1: əplan-tu futnot e Nol əpən 1:4 † 3:1: Nol əpən 1:16 ‡ 3:5: Mat 10:32; Luk 12:8; Mak 8:38; Luk 9:26; 1 Jon 2:23

⁶ Etəm matəlgin tatig, in otəkəike matəlig-in wir nəghatən min itəm Narmin Rəha Uhgın tatən-ipən kəm niməfak min.”

Nəghatən təmuwin kəm iəfak min ikin Filatelfia

⁷ “Əte naoa kit tuwin o nagelo rəha niməfak e taon Filatelfia, mən-ipən məmə,

Nəghatən u rəhan, Etəm Tasim, kən in Nipahrienən. Kən in tatos ki rəha Tefit u aypən.[§] Okəmə in terəh e toa kit, kən okol suah kit təsahtosig-inən. Kən okəmə in tahtosig e toa kit, kən okol suah kit təserəhən lan.* Nəghatən u rəhan itəm in tatən-ipinə kəm itəmat məmə,

⁸ Ekitun rəhatəmat nolən min, netəm Filatelfia. Ekitun məmə rəhatəmat nəsanənən in noan məsin əm, məto itəmat nəmoatol nəwiak məsotapəsən, kən məsotəhluaig-inən məmə rəhak u itəmat. Otəplan-tu. Emerəh e toa otəmat. Okol suah kit təsahtosig-inən. ⁹ Otəplan-tu. Netəm min un e Nuəfiminən rəha Setan, ilat koatən məmə ilat netəm Isrel, məto kəpə. Ilat ieiua min.† Otəplan-tu. Oekol ilat kotuwa motisin nulilat e nelkitəmat o nisiaiən, kən okotən məmə nipahrienən io ekolkeike itəmat.‡ ¹⁰ Emən-ipinə kəm itəmat məmə itəmat onəkotos nətəligən əfəməh o

---

§ 3:7: “Ki rəha Tefit” u, tatəpsen-pən nepətən itəm otos e Jerusalem wi. In un, in tatos nepətən məmə oterəh kən mahtosig-in suah kit itəm tatuwin imə; Nol Əpən 1:18.

* 3:7: Aes 22:22 † 3:9: Nəghatən u “koatən məmə ilat netəm Isrel, məto kəpə,” in tatəghat-in ətuatip netəm min u noanol rəha Isrel min. Məto nian Iesu tatən məmə ilat sənəmə netəm Isrel pahrien, nipətin un məmə netəmin pahrienən rəha Uhgın, inun, itəm koatəfak kəm in, məto sənəmə netəm Isrel u ilat netəmin min ətuatip rəha Uhgın (Kal 6:15-16). ‡ 3:9: Jon 8:44; Nol Əpən 2:9

nətul əskasikən, tahmen əm lak, kən itəmat nəmoatol rəhak nəghatən.[§] O nat u, io oekatıpal wır* otəmat e nian itəm nəratən otəsuwəhən tuwa e nətueintən min rafın,[†] məmə otekasgəwin-tu nahatətəən rəha netəm rəha nətueintən.

¹¹ Otəsuwəhən ekuwa. Otəskəlīm-iəkis natimnat min itəm itəmat nınotos rəkis, məmə suah kit otəsosən rəham nətouən[‡] itəm nınol win rəkis lan. ¹² Etəm otol win e nəluaginən, kən io oekol in tahmen e nig asol kit itəm tətəruəsan Nimə Rəha Uhgın rəhak. Kən in okol təsietən e Nimə əh nian kit. Kən io, oekəte-pən nərgi Uhgın rəhak lan, ne nərgi taon rəha Uhgın rəhak lan. Taon u, in Jerusalem wi, itəm Uhgın rəhak otahl-ipa, otisi-pər e nego e neai, meiuaiu-pa. Kən io oekəte-pən min nərgək wi e suah u.

¹³ Etəm matəlgın tatig, in otəkəike matəlig-in wır nəghatən min itəm Narmin Rəha Uhgın tatən-ipən kəm niməfak min.”

Nəghatən təmuwin kəm iəfak min ikin Laotisia

¹⁴ “Əte naoa kit tuwin o nagelo rəha niməfak e taon Laotisia, mən-ipən məmə,

! Nəghatən u rəhan, etəm katən məmə in Nipahrienən! In un, in etəm kitun nagileən lan

§ 3:10: Hip 12:1-3 * 3:10: “Oekatıpal,” nıpətın u, məmə, “Oekehm wır etəmat,” inu “potektem yufala,” e Bislama.

† 3:10: Jon 17:15 ‡ 3:11: “Nətouən” əh, tatəghat-in, in hat kit kəmol e nimali nig, o narmi nimali nig kəmol e kol, kən katəfauin-pən e rəhn-kapə etəm təmol win e naiuən. Kən hat itəm Kristo otəfauin-pən e rəhn-kapə etəmin o rəhan nətul-iəkisən, in otəkəike matehm wır o netəm min un itəm kotolkeike məmə okotos-irəkis olat. Inu, in nuwəhən nimaa nəghatən məmə ilat okəsotapəsən nətul əskasikən məmə ilat okəsotəmik-arəpən-inən nətouən rəhalat, inun, nəmegəhən lilin ilat Kristo.

məmə tatətül-arəp o nən-iarəpən nıpahrienən əm, kən in nəukətın[§] natımnat rafın itəm Uhgın təmol.* Nəghatən u rəhan, itəm in tatən-ıpinə kəm itəmat məmə,

¹⁵ Ekitun rəhatəmat nolən min, netəm Laotisia. Ekitun məmə nəmegəhən rəhatəmat tahmen e nəhau itəm tarion əm. Təwir məmə onəkotətül əm e kitiəh, onəkotətəp o onəkotəgəpan. ¹⁶ Itəmat nəkoatətül əm ilugin, nakotarion əm—nəsotəgəpanən məsotətəpən—tol nəhlan, oiakagəh rəkis-in itəmat roiu, ¹⁷ məto-inun itəmat nakotən məmə, ‘Rəhatimat nautə tepət, ioatos məni asol, rəhatimat nəmegəhən təwir, natımnat rafın tatig, kən nat kit təsikəən otimat.’ Məto itəmat nəkotəruru məmə itəmat ninotatig rəkis e nərətən, itəmat nəkotoł nasəkitunən, rəhatəmat nautə tikə aɡin, niganəmtitəmat təpis, kən nakotaiu piəpiə əm. ¹⁸ O nat u, iatən-ıpinə ətuatip kəm itəmat, təwir məmə onəkotos-nəmtin iaen u kol tatipit-ıpit ron io, itəm kəmuwaan e nigəm tus rəkis namtəən lan,† kən pəs itəmat, rəhatəmat nautə otepət. Kən onəkotos-nəmtin min napən ruən o nuwinən lan, məmə onəkotalpin nıpətitəmat un, itəm tol naulisən. Kən moatos-nəmtin min mərisin ron io, motol-pən e niganəmtitəmat, məmə niganəmtitəmat otalien, nəkotəplan wir nat.

¹⁹ Netəm min un rafın itəm iakolkeike pik ilat, io iatəghat əskasik kəm ilat matəg-ətuatip-in ilat. Tol nəhlan, təwir məmə nikitəmat otimis-pa lak, kən motəuhlin-pa e nolən rat min rəhatəmat. ²⁰ !Otətəlig-tu! Io iatətül e nafiluə, matətəht toa o nuwamən imə.

---

§ 3:14: “Nəukəti natımnat rafın itəm Uhgın təmol,” nıpətin kəiu e nəghatən Kris. İesu in Nəukətin, nıpətin un, in təmol natımnat rafın; kən in min in İərəməərə e natımnat rafın. * 3:14: Jon 1:1-3; Kol 1:16; Nol əpən 1:17 † 3:18: Job 23:10; Mal:3:2-3; 1 Pita 1:6-9

Okəmә suah kit tәto nәwiak kән terәh e toa, kән ekuwin imә kән magwән itimlau min.

²¹ Io emol win e nәluaginән kән matәpәlәh-pәр itimlau rәhak Tata e rәhan jea, matuәрәмәрә. Kән e nolән kitiәh әm, etәм otol win e nәluaginән, io ekegәhan-in mәмә otәpәlәh itimlau min e rәhak jea, matәrәмәрә itimlau min io.

²² Etәм matәlgin tatig, in otәkәike mәtәlig-in wir nәghatән min itәм Narmin Rәha Uhgin tatән-ipән kәм nimәfak min.”

4

Nәfakән e nego e neai

¹ !Uarisig e natimnat min u, emәtag-pән әpәh, kән mәplan toa kit tәmerәh-pән әpәh e neai! Kән nәwian kitiәh әm itәм emәto әupән, inun itәм in iahgin iahgin tahmen әm e tәwi, tinatәghat min kәм io, kән tatән-ipa mәмә, “Әr-tu muwa ikin-u, ekәgәtun ik e natimnat min un, itәм okәpanol.” ² E nian kitiәh әm, nәsanәнән rәha Narmin Rәha Uhgin tәmol kәм io, kән ekasipән әpәh әupән-in io matәplan kig, tatәpәlәh-pәр e rәhan jea, matәrәмәрә e nego e neai.* ³ Kән etәм tatәpәlәh ikin әh, emәplan in tәwir matәlip, matipit-ipit, tahmen e kәpiel wir kәiu nәrgilau un tiaspa ne kanilian. Kән mirai-mirai kit tәmuwin mitәlau e jea rәhan, kән mirai mirai әh tәtasiә tәhag-әhag tahmen e kәpiel wir kit u, emiral.† ⁴ Kән mitәlau-itәlau e jea asol rәha kig әh, jea neen min ilat tuente-fo, koatәtul, kән netәм-iasol min

* 4:2: Esik 1:26-28 † 4:3: Tiaspa okәм-naka in kәpiel amiәmitә, kән kanilian okәм-naka in kәpiel asiә. Emiral min un, kәpiel amiәmitә min. Kitat kotәruru әtuatip kala rәhalat itәм in tatән, mәto nat naka itәм Jon tәmәplan, inun, kala wir min, kotәwir, moatipit-ipit.

itəm kəmotəwiətən, ilat tuente-fo, koatəpələh-pər elat. Kəmotuwın e natimnat ruən, kən motəfauin hat min rəha nisaiiən, itəm kəmol e iaen u kol tatipit-ipit. ⁵ Kən ikin əh, jea rəha kig tətətig ikin, tatipit, kən kaluəluə titatiperəh matiet ikin. Aupən e jea rəha kig, noanisiə ilat sepin koatuəp. Inəh, narmin rəha Uhgın ilat sepin. † ⁶ Kən ikin əh aupən e jea rəha kig, nat kit min əh-ikin tahmen e nitəhəi, məto tahmen e kilas, itəm tatəlip, matipit-ipit.

Ilugin ikin əh, kən titəlau e jea rəha kig u, nat neen əh-ikin, ilat kuwit, itəm koatəmegəh, koatətul. Kən niganəmtilat tepət tepət, tatəper-ipən əpnəpin əm e nərpilat ne məntaalət ne. ⁷ In aupən, tahmen e laion, kən nampa tu lan, tahmen e kau iəwiər, kən nampa tri lan, rəhn-kapə tahmen e etənim, kən nampa fo lan, tahmen e malikim itəm tatiwig. ⁸ Nat min əh itəm koatəmegəh, ilat kuwit, məto nıməlməlilat ilat sikis, kən niganəmtilat tirəfin əpnəpin əm ilat, muwın əpəh e nəwtain nıməlməlilat ləhau ikin ne. Nian rafin ilat kotan napuən lapin ne lenian, məsotamegən, koatan məmə:

“İərəməərə Uhgın Nahgın Tepət PİK Agin
in tasim, tasim, tasim pİK agin,
itəm in tətətig roiu,
təmətatig lilin,
otəpanətətig lilin!”§

⁹ Kən nat min əh itəm koatəmegəh, koatən nıpahrienən e nəpətən rəha Uhgın, kən moatos-ipən nisaiiən kəm in, kən moatən tagkiu kəm kig itəm tatəpələh-pər e rəhan jea, matərəməərə, mətatig lilin, namnun tikə. ¹⁰ Kən nian nat min əh itəm koatəmegəh koatol nəhlan, kən netəm-iasol itəm kəmotəwiətən, ilat tuente-fo, koteiuaiu moatisin nulilat kəm in, itəm tatəpələh-pər e rəhan jea, matərəməərə, kən moatəfak kəm in itəm tətətig lilin,

† 4:5: Əplan-tu futnot e Nol əpən 1:4. § 4:8: Eks 3:14

namnun tikə. İlat kotisin nulilat kəm in, kən nıpinəgılat taru nisip, kən ilat koatəpeg rəkis rəhalat hat min rəha nisaiiən, kən moatəlin aıpən-in rəhan jea, kən moatən məmə,

¹¹ “Rəhatimat İərəmərə Uhgın,

İk nakətuatıp, mahmen agın məmə onakos nənwiwiən rafın,

ne nisaiiən rafın,

ne nəsanənən rafın,

məto-inun ik nəmol natımnat rafın.

İk nəmol ilat məto-inu ik nəmolkeike məmə ilat okotatıg.

Kən məto-inu ik nəmolkeike nəhlan, ilat kotatıg əh.”

5

Nəti sipsip təmuraıık naoa itəm kəmaıu-aiu

¹ Kən əmun, eməplan kig tatəpələh-pər e rəhan jea, kən matos naoa kit e nelmin matıp itəm kəmaıu-aiu, kən naoa un kəməte-pən nat e nıkalın kərən mil, kən kəmaıu-aiu kuwaan ətain mau sepin məmə otaskəlım tıəkis. ² Kən eməplan nagelo əsanən kit tətəgət əfəməh matən-iarəp məmə, “?Pah u in tahmen mətuatıp məmə oteatıp rəkis nat itəm kəmuwaan ətain e naoa u, kən murapık?” ³ Məto etəmim kit tıkə ilis e nego e neai, o ləhau e nətueıntən, o nıki nıməptən, kit okol təsətuatıpən o nurapıkən naoa u, mafın. ⁴ Kən emətasək mətasək, məto-inun kəsəplanən etəmim kit itəm tahmen mətuatıp o nurapıkən naoa u, mafın. ⁵ Kən etəm-iasol min u kit itəm təməwiətən, tən-ıpa kəm io məmə, “!Sasəkən! Mıtag-pən-tu məplan, Laion rəha Noanol rəha Juta,* in nəukəti Tefit,† in tinol win rəkis e nəluaginən rəhan. Tol nəhlan, in tətuatıp agın-əh o nurapıkən naoa əh, kən meatıp rəkis nat əh ilat sepin itəm kəmuwaan ətain lan.”

* 5:5: Jen 49:9-10 † 5:5: Aes 11:1

⁶ Kən əmun ekəplan Nəti Sipsip, tatətul əpəh ilugin e jea rəha kig ne nat kuwit itəm koatəmegəh ne netəm-iasol min itəm kəmotəwiətən. Nəti Sipsip u, nəkəplan məmə kəmoħamnu rəkis. Kən rəhniƨpat ilat seƨin,[‡] kən niƨanəmtin ilat seƨin min, ilat un, koatətul o narmin rəha Uħgin ilat seƨin itəm təmahl-iarəp ilat kotuwın e nətueintən. ⁷ Nəti Sipsip əh, təmuwin meapən mos-irəkis naoa u e rəhn matip kig itəm tatəpələh-pər e rəhan jea. ⁸ Kən nian in tinaskəlim naoa un, kən nat min un itəm koatəmegəh ilat kuwit, ne netəm-iasol itəm kəmotos nəwiətən ilat tuente-fo, ilat kotisin nulilət o Nəti Sipsip, moteiuaiu, niƨinəƨilat taru niƨip. Ilat rafin koatos hap[§] min ne peƨin min itəm kəmol e iaen u kol tatipit-ipit, tərıoah e nat piən-piən min itəm nəmiəwin təwir. Kən nat piən-piən u, in tahmen e nəfakən min rəha netəmim rəha Uħgin.*

⁹ Kən nat min un itəm koatəmegəh ilat kuwit ne netəm-iasol itəm kəmotəwiətən, kəmotan napuən wi kit məmə, “Ik nakətuatip, mahmen aƨin o niłəsən naoa u, kən meatip rəkis nat min itəm kəmuwaan ətain lan, məto-inun kəmoħamnu ik, kən nəmos-nəmtin netəmim e nitam məmə ilat rəha Uħgin. Kən ilat kəmotisi-pən e noanol min rafin, ne nəƨhatən min rafin, ne kantri min rafin, ne netəm nuwigilət tol piƨin piƨin min, ¹⁰ kən nəmol ilat kotatig aħgin rəham nərəmərəən, kən ilat rəham pris min, koatol wək rəha Uħgin rəhatimat.

[‡] 5:6: əplan-tu futnot e Nol əpən 1:4   [§] 5:8: “Hap,” in nat kit katoħ tətən napuən, tahmen e kitar.   * 5:8: Sam 141:2

ilat okotərəməyə e nətueintən.”

¹¹ Kən ekətag-pən min məplan, kən məto min nəwia nagelo min tepət, tepət, okol kəruru nafinən. Kəmotətul, motitəlau e jea rəha kig, ne nat min u itəm koatəmegəh, ne netəm-iasol min itəm kəmotəwiətən. ¹² Kən ilat kotan əfəməh napuən məmə:

“!Nəti Sipsip itəm kəmoħamnu,
in tətuatip mahmen aġin məmə kotənwiwi in,
məto-inu tatos rafin nəsanənən,
ne nautə, ne nenatigən,
ne nahgin, ne nepətən əhag-əhag!
!Təwir aġin-əh məmə koatisiai-in!”

¹³ Kən eməto min natimnat rafin itəm Uħgin təmol e nego e neai, ne nətueintən, ne Imə Netəm Kəmotimis lkin, ne e niki niṭəħei, ne natimnat min rafin itəm kotatig elat, ilat rafin koatən məmə:

“Pəs nənwiwiən ne nisaiiən tatuwin o kig itəm tatəpələh-
pər e rəhan jea ne Nəti Sipsip,
məto-inu in tatos nepətən əhag-əhag ne nərəməyəən.
!Pəs nənwiwiən ne nisaiiən tuwin olau,
kən tatuwin, matuwin, matuwin, nammun tikə!”

¹⁴ Kən nat min un ilat kuwit itəm koatəmegəh, kotəmə, “!Əwəh!” kən netəm-iasol min itəm kəmotəwiətən kotisin nulilat ron, moteiuaiu, nipinəġilat taru nisip, moatəfak kəm in.

6

Nəti Sipsip təmatgəhl nat itəm kəmuwaan ətain naoa itəm kəmaiu-aiu lan

¹ Kən ekatəlkəlik o Nəti Sipsip nian in təmatgəhl rəkis nat kit itəm kəmuwaan ətain e naoa kəmaiu-aiu. Kən əmun, nat koatəmegəh u kit ilat kuwit tagət əfəməh e nəwian kit tahmen e kaluəluə, məmə, “!Wa-tu!” ² Ekətag-pər məplan hos kəruən kit. Etəm tətəsuə-pər lan tətələs

nifagə, kən kəməfauin-pən hat rəha nisaiiən kəm in, tahmen e hat rəha etəm tinol win rəkis e nəluaginən. In təmaiu matuwın tahmen e etəm təmol win e nəluaginən, kən matuwın mın məmə otol mın win.

³ Nian Nəti Sipsip təmatgəhl rəkis nat tatol nampa tu lan, itəm kəmuwaan ətain naoa lan, kən eməto nat tatəmegəh itəm tatol nampa tu lan təmə, “!Wa-tu!” ⁴ Kən hos pişin kit mın itəm tasiə, təmaiu muwa. Etəm titasüə lan, kəmos-ipən nisa asol kit rəha nəluaginən kəm in. Kən Uhgın təmegəhan-in-pən nepətən məmə otos-irəkis nəməlinuən itəm tətətig e nətueintən, məmə netəmim koatəluagin əm moatohamnu-ohamnu ilat mın ikın mın rafın.

⁵ Kən nian Nəti Sipsip təmatgəhl rəkis nat tatol nampa tri lan, itəm kəmuwaan ətain naoa lan, kən ekəto nat tatəmegəh itəm tol nampa tri lan, təmə, “!Wa-tu!” Kən ekətag-pər məplan hos kapın kit. Etəm titasüə lan tatitöl sikel* kit. ⁶ Kənu eməto nəwian kit tətisi-pən ilugin e nat koatəmegəh mın ilat kuwit, matən məmə, “Uwın, kəmegəhan-in ik məmə nəkitun nosən nəumis e nitən mın, kən ilat okotəkəike motərakin məni asol o nosən nagwənən noan məsin əm. Məto onəsərəkınən nəukəti nig olif mın itəm katol oel e noan, kən nəsərəkınən nəukəti nol u krep itəm katol wain lan.”

⁷ Nian Nəti Sipsip təmatgəhl rəkis nat tatol nampa fo lan, itəm kəmuwaan ətain naoa lan, kən ekəto nat tatəmegəh itəm tol nampa fo lan, tatən məmə, “!Wa-tu!” ⁸ !Kən ekətag-pər məplan hos kəmtap kit! Etəm titasüə lan, nərgin u Nəmisən, ilau etəmim kit, nərgin u, Noanpən, tatuarisig-in mətian. Kəmios nepətən məmə okohamnu netəmim e naip ne nəumis ne nəmisən ne nat megəh

---

* ^{6:5}: E nian rəha nəumis, kən netəmim kotakil natimnat o noorən nagwənən.

iarupin min. Kəmios nepətən nəhlan, tahmen-in nəwtain nətueintən kitəh, məpəs əm nəwtain kisil.

⁹ Kən nian Nəti Sipsip təmatgəhl rəkis nat tatol faif itəm kəmuwaan ətain naoa lan, ekətag-pən əpəh e nəwtain olta, † ləhau ikin, məplan netəm kəmoħamnu ilat məto-inu ilat kəmotətul əskasik o nən-iarəpən nəghatən rəha Uhgın. ¹⁰ İlat kotaun əfəməh moatən-ipən kəm Uhgın məmə, “İk nakərəməərə e natimnat rafın, ik nakasım, kən ik nıpahrienən. ?O nəghan ne kən ik onakələhəu nəghatən məmə netəm rəha nətueintən kəmotol tərət, kən mol nalpınən kəm ilat o nat itəm kəmotol etimat? ? Onagəhən nakalpin nıtai nıtatimat e netəm mın əh?”

¹¹ Kəmotən nəhlan, kən kəmos-ipən napən ruən kəm ilat rafın. Məto kəmən-ipən kəm ilat məmə okotameg mın noan məsın əm mətoarus nampa apıəpiə rəha pi-alat mın ne wınilat mın, otuwa pitən mahmen. Pıalat mın ne wınilat mın u, netəmim mın rəha İesu, itəm okəpanoħamnu ilat o rəhalat nahatətəən. ¹² Kən nian Nəti Sipsip təmatgəhl rəkis nat tatol sikis itəm kəmuwaan ətain naoa lan, kən əmun, namig asol kit təməloal. Mıtgar təmapınəp agın, kən məwig təmasiə agın tahmen e nıta. ‡ ¹³ Kən məhau mın əpəh ilis e neai kəmotisas-pən e nətueintən, tahmen e noa nıg u fik, itəm nımətag asol təmatıgtıg e noan pıəkəh tısas. ¹⁴ Kən neai təmikə tahmen e nımitıwın kəmaıu-aiu kıləs kagım. § Kən nıtot mın ne nəptən mın kəmotagım e nəməlat mın.

¹⁵ Kən kig mın rəha nətueintən ne iərəməərə mın, netəm-iasol mın rəha mopael mın, netəm rəhalat nautə tərət, ne netəm koatos nepətən, ne slef mın rafın, ne

---

† 6:9: Olta u, in tıpıl kit tatətul əpəh e Nımə Rəha Uhgın, kən katol sakrifais mın ikin. Kən netəm mın u, okəm-naka ilat kotahmen ətuatıp e sakrifais kit itəm tatuwın o Uhgın.

‡ 6:12: Joel 2:31; Wək 2:20 § 6:14: Aes 34:4

netəm sənəmə slef min, ilat rafin kəmotəhluaig e nıpəg kəpiel asol min, ne nıkalı kəpiel min əpəh e nıkalal nıtot asol min.* 16 Kən ilat kəmotasək əfəməh-pən o nıtot min ne kəpiel asol min məmə, “Otısas, motoh ətain itımat, motəhluaig-in itımat o nıganəmıti kig u itəm tatəpələh-pər e rəhan jea, ne o neməha rəha Nəti Sipsip,† 17 məto-inun nian asol kəgin əh rəha neməha rəhalau tınuwa. ? Kən pah un in titun nətulən?”‡

7

Wan-hanrit-foti-fo-taosən
kəmol mak elat
mə rəha Uhgın

1 Kən əmun ekəplan nagelo kuwit koatətul-pən e kona min ilat kuwit e nətueintən. Kəmotəmkətəin rafin nımətag kuwit e kona kuwit rəha nətueintən, məmə nımətag otikə e nətueintən, ne nıtəhəi, ne nıg min.* 2 Kəmos-ipən nəsanənən kəm ilat o nərəkinən nəptən ne nıtəhəi. Kən ekətag-pən məplan nagelo kit min tətisi-pah, tatıləs nat kit itəm Uhgın u, itəm tatəmegəh, otos o nolən mak rəhan lan. Kən in tətəgət əfəməh-pən kəm nagelo min u kuwit, məmə, 3 “!Otəpəs pitən! Sotəhlmanən nımətag məmə otəsərəkinən nıməptən ne nıtəhəi ne nıg min, pəs ekotol-pən pitən mak rəha Uhgın rəhatat e nıpinəgi iolwək min rəhan.”†

4 Kən eməto nampa rəha netəm kəmosos mak u rəha Uhgın. Netəmim wan-hanrit-foti-fo-taosən kəmotiet rəkis e noanol min rəha Isrel, ilat kəmosos mak əh.

5 E noanol rəha Juta, netəmim ilat tuelef-taosən.

* 6:15: Aes 2:10,19-22 † 6:16: Hos 10:8 ‡ 6:17: Joel 2:11; Mal 3:2 * 7:1: Nımətag kuwit əh, in nımətag rəha nərəkinən təhmen əm e in əh e Dan 7:2 ne Jer 49:36-38. † 7:3: 2 Kor 1:22; Efes 1:13

E noanol rəha Rupen, netəmim ilat tuelef-taosen.
 E noanol rəha Kat, netəmim ilat tuelef-taosen.
 E noanol rəha Aser, netəmim ilat tuelef-taosen.
⁶ E noanol rəha Naptali, netəmim ilat tuelef-taosen
 E noanol rəha Manase, netəmim ilat tuelef-taosen.
⁷ E noanol rəha Simeon, netəmim ilat tuelef-taosen.
 E noanol rəha Lifae, netəmim ilat tuelef-taosen.
 E noanol rəha Isakar, netəmim ilat tuelef-taosen.
⁸ E noanol rəha Sepulun, netəmim ilat tuelef-taosen.
 E noanol rəha Josep, netəmim ilat tuelef-taosen.
 Kən e noanol rəha Benjamin, netəmim ilat tuelef-
 taosen kəmotos mak əh.

Nımanin netəmim itəm kəmotuwın e napən ruən

⁹ Uarisig e natımnat min u, emətag-pən əpəh aupən-
 in io, məplan nımanin netəmim tepət tepət, okol kəruru
 nafinən.[‡] İlat koatısi-pən e kantri mın rafın, ne noanol
 mın rafın, ne nəghatən mın rafın, kən nuwigilat tol pısın
 pısın mın. İlat koatətul aupən e jea rəha kig, ne Nəti
 Sipsip. İlat koatuwin e napən ruən mın, kən moatos nelmi
 nəmıl e nelmılat. ¹⁰ Kən moatagət əfəməh moatən məmə
 “Uhgın rəhatat itəm tatəpələh-pər e rəhan jea,
 matərəməərə, ilau Nəti Sipsip, ilau əh kəmioal
 suatıp o nosmegəhən kitat.”

¹¹ Nagelo mın rafın ilat kotətul motitəlau e jea rəha
 kig, kən mıtəlau mın e netəm-iasol mın itəm kəmotos
 nəwiətən, ne nat koatəmegəh mın u, ilat kuwit. İlat
 moatısın-pən nulılat aupən e jea rəha kig, moteıuau,
 nıpınəgilat taru nisip, kən moatəfak kəm Uhgın, ¹² moatən
 məmə:

“! Əwəh! ! Nıpahrienən! Rəhatat Uhgın təwir pık,
 matəhag-əhag wır.

!In tenatig tenatig, təsanən, nahgın tepət!

---

‡ 7:9: Jen 15:5

!Pəs kotənwiwi in, motisiai-in, kən motən tagkiu kəm in
matuwın matuwın namnun tikə! !Əwəh!”

¹³ Kən əmun, netəm-iasol itəm kəmotos nəwiətən min
u kit tətəpəh ron io məmə, “?Pah min əh koatuwin e
natimnat ruən? ?Kən ilat kəmotisi-pən hiə?”

¹⁴ Kən ekuhalpin məmə, “Etəm-iasol. Ik əm nəkitun.”

Kən in təmə, “Netəm min əh, ilat un kəmotiet rəkis
e nahməən asol; ilat kinəmotaiquas e rəhalat napən kən
motol tərüən e nita Nəti Sipsip. ¹⁵ Kən tol nəhlan,

“ilat kotətul aypən e niganəmti Uhgın, itəm tatəpələh
matərəmə,ə,

kən moatəfak kəm in e nərauiəgən ne lapin e Rəhan Nimə;
kən kig u itəm tatəpələh-pər e jea,
in otahgil kəm ilat min nian rafin.

¹⁶ Ilat, okol nəumis tisuus minən ilat,
kən okol kəsotoaoa minən.

Kən nərauiə təsəhg minən ilat,
nape-apeən asol rəha mitgar otəsəhg minən ilat,

¹⁷ məto-inun, Nəti Sipsip itəm tatəpələh ilugin e jea rəha
kig,

in otatehm ilat tahmen e etəmim rəha nehmən sipsip.

In otit ilat, matuwın o nəmti nəhau megəh,[§]
kən Uhgın otafəl rafin nahui nəmtilat.”

8

Pesin rəha nat pien-pien

¹ Nian Nəti Sipsip təmatgəhl rəkis nat tatol sepın itəm
kəmuwaan ətain naoa lan, kən nagətən təmikə əpəh e
nego e neai o nian əkuəkir kit, tahmen e hafaoa.*

---

§ 7:17: Sam 23:2; Aes 49:9-10; Jon 4:10; 7:37-38; Nol Əpən 22:1,17 * 8:1:
Hab 2:20; Sef 1:7-8; Sek 2:13

² Kən əmun eməplan nagelo sepin u kotətul aupən e niganəm̄ti Uhḡin, kən ilat rafin koatos təwi.†

³ Kən nagelo kit min, in tatitol pesin kit itəm kəmol e iaen u kol tatipit-ipit, kəməmki-pən nat pien-pien lan. Təmitol muwa mətül aupən e olta. Kəmos-ipən nat pien-pien tepət‡ kəm in, məmə otos-ipən təlmin nəfakən min rəha netənim rəha Uhḡin, kən mos-ipən ilau kəm Uhḡin, muwaan əpəh e olta kəmol e iaen u kol tatipit-ipit, itəm tatətul aupən e jea rəha kig. ⁴ Nəhaniəm rəha nat pien-pien min, ne nəfakən min rəha netənim rəha Uhḡin, itəm nagelo tatəm̄ik e nelmin, kəmotər motuw̄in o Uhḡin. ⁵ Kən əmun nagelo təmitol nat pien-pien u e pesin, kən məmki-pən nigəm lan, itəm tatuəp e olta, kən məhtəg-iarəpən e nətueintən. Kən əmun, kaluəluə təmatiperəh, kənu təmipit, kən nərkərikən, kən namig təməloal.§

Təwi min

⁶ Kən nagelo sepin itəm koatos təwi min, kəmotətul matip o nahlən təwi.

⁷ Kən nagelo itəm tətəupən, təmahl rəhan təwi. Kən əmun, ais ne nigəm itəm kəmol p̄ləh-p̄ləh iləhal n̄ita, kəmətəg-pən iləhal e nətueintən. Təmuəp mus nəwtain nəptən kitiəh, məpəs əm nəwtain kəiu, kənu təmuəp mus nig min nəwtain kitiəh, məpəs əm nəwtain kəiu, kən təmuəp mus ma-kiras m̄itə kəmotuəp rafin.

⁸ Kən nagelo itəm tatol nampa tu lan in təmahl rəhan təwi, kən nat kit tahmen e nitot asol, itəm tatuəp, kəmərakin-pən əpəh itəhəi. Kən nəwtain nitəhəi kitiəh təmol n̄ita, məpəs əm nəwtain kəiu. ⁹ Kən təmərəkin nat

---

† 8:2: Təwi min əh e Baebol, sənəmə nuwiḡi nat itəhəi, məto təwi əh kəmol e rəhn̄ip̄at nat kit. ‡ 8:3: Nat pien-pien u in tahmen e niḡpis, kən katuwaan məmə okəto nəhaniəm e nəmiəw̄in u itəm tatəpien wir. § 8:5: Eks 19:16-18

megəh min itəm kotatig itəhəi nəwtain kitiaħ, mapəs əm nəwtain kəiu, kən mərəkin min nego min nəwtain kitiaħ, mapəs əm nəwtain kəiu.

¹⁰ Kən nagelo itəm tatol nampa tri lan, təmahl rəhan təwi. Kən məhau asol kit təmiet, matuəp tahmen e noanisiə. Təmiet əpəh ilis e neai, meiuaiu misas-pən mus nəwtain nəhau min ne nəmti nəhau min nəwtain kitiaħ, mapəs əm nəwtain kəiu. ¹¹ Məhau u, nərgin u Tarip Tarip. Kən əmun, nəhau min nəwtain kitiaħ kəmotarip motarip, mapəs əm nəwtain kəiu. Kən netənim tepət itəm kəmotənim nəhau arip, kəmotimis.

¹² Nagelo itəm tatol nampa fo lan, təmahl rəhan təwi. Kən nat kit təmoh mitgar, ne məwig ne məhau min, mol nəwtain mitgar kitiaħ təmapinəp, mapəs əm nəwtain kəiu kətiauəp. Kən nəwtain məwig kitiaħ təmapinəp, mapəs əm nəwtain kəiu kətiauəp, kən nəwtain məhau min kitiaħ kəmotamis, kən nəwtain kəiu əm kəmotasiə. E nərauiəgən, kən tatərauiə e nəwtain kəiu əm, mapəs kitiaħ. Kən nian lapin, tatəmiħl e nəwtain kəiu əm, mapəs kitiaħ.*

¹³ Kən əmun ematəplan, kən məto malikim kit tatiwig e napuə, kən mətasək əfəməh matən məmə, “!Awe! !Awe! !Awe! !Məto-inun nagelo kisil min əh-ikin okəpanəhlahl min rəhalal təwi roiu, mol nəratən asol okəpanəhaluwa e netənim rəha nətueintən!”

9

Nagelo itəm tatol faif lan təmahl təwi

¹ Nagelo itəm tatol faif lan, tətahl rəhan təwi, kən eməplan məhau kit itəm tinəmişi-pər e neai miet-pən e nətueintən. Kəmos-ipən ki kit kəm məhau un, o nerəhən e nipəg asol itəm teiuaiu aġin. ² Nian təmerəh e nipəg əh, nəhaniəm

* 8:12: Aes 13:10; Mak 13:24

təmər, tahmen e nəhaniəm rəha iohe. Mitgar ne napuə kəmuapinəp e nəhaniəm rəha nıpəg asol.

³ Kənu nat kit tahmen e pitip, ilat tepət aɡin-əh, kəmotiet rəkis e nəhaniəm əh, moteiuaiu e nəptən, kən kəmos-ipən nəsanənən kəm ilat o nusən itəm e nıpikilat, kən titahmə titahmə.

⁴ Kəmən-ipən kəm pitip min məmə kəsotərəkinən makiras ne nig min, ne natimnat itəm kotəwiə e nətueintən, məto okotərəkın əm netəm min un itəm kəsotosən mak rəha Uhgın e nıpınəgilat. ⁵ Kən kəmegəhan-in nəsanənən kəm ilat məmə okotus netəmim motol nahməən kəm ilat o məwig faif, məto kəsotohamnuən ilat. Kən nahməən əh, itəm ilat okotəto tərət lan, taprəkis-in aɡin nəme nıpiki welau itəhəi, nian tatus itəm, kətahmə.* ⁶ E nian min əh, netəmim okotegəs-in suatip o nimisən, məto okol kəsotehmən. Okotolkeike məmə okotimis, məto okol kəsotimisən.

⁷ Eməplan pitip asol min əh, ilat kotahmen e hos min itəm kəmotətul matip o nəluaginən. Ilat kəmotəfauin nat kit tahmen e hat rəha kig itəm kəmol e iaen u kol tatipitipit, kən rəhn-kapəlat tahmen e rəha etəmim. ⁸ Noanulat kaifəməh tahmen e noanu pətan, kən nəluilat tasilə tahmen e nəlui laion. ⁹ Nuwiligilat tol məmə kəmotəlpin manikiləhalat e nat kit rəha nəluaginən, kəmol e iaen, kən nawin nıməlməlilat tatuwa tahmen e hos tepət koatiuw kat min moatuwin e nəluaginən. ¹⁰ Nıpikilat tatus itəm kətahmə taprəkis-in aɡin welau itəhəi. Ilat koatos nəsanənən e nıpikilat o nolən nahməən kəm netəmim

---

* 9:5: Nəghatən Kris ətuatip təməsənən nahməən rəha nıpiki welau itəhəi. In təmən nahməən rəha “skopion,” nat kit tahmen e iəmik nərik, məto rəhan nəme nəluin ne rəhan nahməən tərət maprəkis-in nəme nahməən rəha nıpiki welau ne nahməən rəha nəme timar.

o məwig faif. ¹¹ İlat, rəhalat kit əh-ikin etəm-iasol, in iərəməərə rəha nıpəg asol itəm teiuiu aɡin. E nəghatən rəha netəm İsrəl, katən nərgin mə Apaton, kən e nəghatən Kris, kətaun-in məmə Apolion, nıpətın u İərəkın.

¹² !Awe! Nəratən aupən tınol namnun, məto awe, awe, nəratən kəiu mın əh-ikin okəpanueia.

¹³ Kən əmun, nagelo itəm tatol sikis lan təməhl rəhan təwi. Kən eməto nəwian kit təmisi-pən əpəh e niki rəhnıpat olta u,† ilat kuwit, kəmol e iaen u kol tatıpit-ıpit, kən tatətul aupən e nıganəmıti Uhgın. ¹⁴ Kən nəwian əh təmən-ıpən kəm nagelo itəm tatol sikis lan u tatıləs təwi, məmə, “İkis nagelo mın un ilat kuwit itəm kəməlis ilat kəmki-pən əpəh e nəhau asol İufretes.” ¹⁵ Tol nəhlan, təmikis ilat. Nagelo mın əh, ilat kuwit, kəməlin ilat kotətul matıp u-roiu o aua ətuatıp u, ne nian ətuatıp u, ne məwig ətuatıp u, ne nup ətuatıp u, məmə okotohamnu netəmim rəha nətueintən nəwtain kitiəh, motapəs kəiu. ¹⁶ Kən eməto nampa rəha mopael mın rəhalat, itəm kotasuə e hos, kən ilat rafın tu-hanrıit-milian netəmim.

¹⁷ Kən e nəpılaiirən rəhak, eməplan hos mın əh ne netəm kotasuə elat kotol nulan. Rəhalat iaen itəm tatəfətain manıkiləhalat, in tasiə tahmen e nıgəm, mol pılu wır, kənu mauıəh. Rəhn-kapə hos mın u, kotahmen e rəhn-kapə laion mın, kən nıgəm ne nəpienən rat‡ ne nəhaniəm katəhalısi-pən e nıpəgnoalat.

¹⁸ Kən nəratən asol miləhal u itəm kəməhaliet e nıpəgnoalat, iləhal kəməhalohamnu netəmim e nətueintən nəwtain kitiəh, kapəs əm nəwtain kəiu.

¹⁹ Nəsanənən rəha hos mın əh, tatisi-pən e nıpəgnoalat, ne nıpıkilat, məto-inun nıpıkilat tahmen e sinek, itəm

---

† 9:13: Olta u, in tepıl kit tatətul əpəh e Nımə Rəha Uhgın, kən katol sakrifais mın ikin. Rəhnıpat mın əpəh e kona mın. ‡ 9:17: Nəpienən rat əh, in tahmen e nəpienən rəha iohe.

rəhn-kapə tətətig e malnıpikin. Kən hos min əh, koatus min netəmim e mal-nıpikilat.

²⁰ Kən netəm min u, nərətən miləhal əh kəməsohamnuən ilat, ilat kəməsotəuhlinən nətəligən rəhalat e natimnat min itəm ilat koatol. Kəməsotəpəsən nəfakən kəm iərmis min ne narmı nat min itəm kəmol e iaen u kol tatıpit-ıpit, ne silfa, ne pırons[§] ne kəpiel, ne nig. İlat u narmı nat əm, itəm kəsotəplanən nat, ne məsotətoən nat, ne məsotaliwəkən. ²¹ Kən ilat kəməsotəuhlinən nətəligən rəhalat o nohamnuən itəm, nəmikən nərik, nolən klefa, nolən masig, nitəpən iərman ne pətan, ne nakləhəən.

10

Nagelo itəm təmos naoa əkəku

¹ Kən əmun ekəplan nagelo kit min nahgin tərət tətisi-pər e nego e neai. Tatuwin e malnapuə tahmen e rəhan napən, kən mirai-mirai titəlau e rəhn-kapə. Kən in təhag-əhag mitasiə, tahmen e mit, kən nelkin tahmen e pos asol mil u kətiauəp e nigəm. ² In tatos naoa əkəku kit itəm kinurapik rəkis tatəməhl-pən e nelmin. In təməf-ıpən nelkin matip e nitəhəi kən məf-ıpən nelkin mol e nəptən, ³ kən in təmagət əfəməh, nakəto nəwian tahmen e laion. Nian təmagət əfəməh, kən kaluəluə təmatipərəh mau sepin, matuhalpin. ⁴ Kən nian kaluəluə təmatipərəh mau sepin matuhalpin rəhan nəghatən, kən nıkk natəht məmə oekəte rəkis nəghatən itəm in tatən. Məto enəto nəwian kit tətisi-pər e nego e neai matən məmə, “əhluaig-in nəghatən u itəm kaluəluə tatən, səte rəkisən.”

⁵ Kən əmun, nagelo apon itəm eməplan əupən tətətul-pən e nitəhəi ne nəptən, tıləs-ıpər nelmin matip, matəhu-pər e nego e neai, ⁶ kən matos noanawıl e etəm tətətig lilin,

§ 9:20: Pırons, in iaen kit, məto rəhan kala tahmen e kol.

etəm təmol nego e neai ne natimnat rafin itəm koatatig lan, ne nətueintən ne natimnat rafin itəm kotatig lan, ne nitəhəi ne natimnat rafin itəm kotatig lan, kən məmə, “!Uhgın otəsəsaḡgın minən! ⁷ Məto nian nagelo itəm tatol sepın lan otahl rəhan təwi, kən nalpəkəuən anion rəha Uhgın itəm tatəhluaig-in, in otuwa mol nıpahrienən lan u-roiu. In otiet-arəpa tahmen əm mə in təmən-iarəp auppən kəm rəhan iolwək min u, ien min rəhan.”

⁸ Kən əmun, ekəto min nəwian əh təmişi-pən e nego e neai, matən-ıpa min kəm io məmə, “Uwın, miləs naoa kəmurapık əh itəm tatəməhl-pən e nelmi nagelo itəm tatətul-pən e nitəhəi ne nəptən.”

⁹ Kən əmun, ekuwın mətapəh o nagelo məmə otos-ıpa naoa əkəku kəm io. In tən-ıpa kəm io məmə, “Os mun. Nat u otərəkin nərpəm, məto nian onakun, tətəhen tahmen e sukapak.” ¹⁰ Kən əmun ekiləs-irəkis e nelmi nagelo, kən mun mərge. Emun məto tətəhen tətəhen, tahmen e sukapak, məto nian emərge, təmərəkin nərpık, nərpık təmərət lan. ¹¹ Kən kəmən-ıpa kəm io məmə, “Ik onakəkəike mən-iarəp min nəḡhatən itəm Uhgın otos-ıpinə kəm ik u, o netəmim nuwigilat pişin pişin min, ne netəm e kantri pişin pişin min, ne netəm koatən nəḡhatən pişin pişin min, ne kig min.”

11

Etəmim mil itəm kəmuətul-arəp o İesu

¹ Kən əmun kəmos-ıpa nuwig kit rəha nosən mak e nat, kən kən-ıpa kəm io, məmə, “Uwın, mos mak e Nimə Rəha Uhgın, ne olta, kənu mafin rafin netəm koatəfak əh imə.

² Sosən mak e iat, məto natos əm mak e nimə. Sosən mak lan məto-inun kinos-ıpən rəkis iat əh kəm İaihlua min. İlat okoteguafəl-eguafəl rəhak taon asim motuwın

motuwın motos məwig ilat foti-tu.* ³ Kən io ekos-ipən nəsanənən kəm rəhak etəmim mil itəm katuətul-arəp ron io. Kən okətios əm nəmkapın, muatətul-arəp o nəniarəpən rəhak nəghatən min o nian wan-taosən tu hanrit sikiste.” ⁴ Ilau u, nokət nig olif mil, ne nat katəhtu-pər lait lan mil, itəm katuətul aupən e İərəmərə rəha nətueintən. ⁵ Okəmə suah kit tətalkut o nərəkinən ilau, kən nəmnamin nigəm otisi-pən e nohlilau, kən mus rəhalau tikimir min. Etəmim itəm tolkeike nərəkinən ilau, in otəkəike mimis nəhlan. ⁶ Suah mil u, ilau katios nəsanənən o nahtosig-inən napuə məmə nuhuən otəsəfikən nian ilau okatuəghat matuən-iarəp nəghatən min rəha Uhgın. Kən ilau matios min nəsanənən məmə okuəuhlin nəhau min kotuwa nita, kənu miatun min nərəkinən netəmim rəha nətueintən e nərətən pisin pisin min itəm ilau kioalkeike məmə okioal.

⁷ Kənu nian ilau kinuatətul-arəp rəkis, kinuən rəkis natimnat rafın, kən nat megəh† itəm otər e nıpəg teiuaiu aɡın, mərioah moh ilau, mol win elau mohamnu ilau. ⁸ Nıpətılau otatəməhl əpəh e suatip rəha taon asol əh, ikin əh kəməht-ipən min rəhalau İərəmərə e nig kəməluau‡ ikin, kəməuhlin nərgin, məmə Sotom o İjip, tatəpsen-pən nolən rat ikin əh. ⁹ Kən netəmim nuwigilat pisin pisin min, netəmim e noanol rafın, ne netəmim e nəghatən min rafın, ne kantri min rafın, okoatarəp e nıpətılau, motos nian apiəpiə kisil, kən haf, kən kəməsotegəhan-inən nitənimən ilau. ¹⁰ Kən netəmim rafın rəha nətueintən okotol lafet, motagien, kən moatos-ipən natimnat kəm ilat min, motagien məto-inun ien mil itəm kəmatioal

* 11:2: Məwig foti-tu, in təhmen əm e tri ne haf yia, kən kuahmen-ahmen min e nian wan-taosan--tu-hanrit-sikiste (1,260). † 11:7: Dan 7 ‡ 11:8: “İkin əh kəməht-ipən min İərəmərə e nig kəməluau,” tatəghat-in Jerusalem.

pik nəratən kəm ilat, kiniamis. ¹¹ Məto uarisig e nian apiəpiə kisil ne haf tinuwın rəkis, kən Uhgın təmos-
ipən nehagən e nıpətılau kən ilau kəmuətul e nelkilau.
Kən netəmim rafın itəm kəmotəplan ilau, nıganməpılat
təmasiəp, narmılat tikə. ¹² Kən ilat kəmotəto nəwian
asol kit təmisi-pər e nego e neai, matən-ipən kəm ilau
məmə, “Uər mueia ikin-u.” Kən malnapuə təmiləs ilau
mər muwın e neai. Kən rəhalau tikimir min kəmotətul
motalkəlik olau.

¹³ Kən e nian ətuatıp əh, namig asol kit təmərəkin rum
kitiəh e taon əh, mapəs əm rum nain. Namig təmohamnu
netəmim ilat rafın sepın-taosən, kən netəmim rafın
itəm kəməsotimısən, kəmotəgın motasiəp, kən motən
nıpahrienən məmə Uhgın e nego e neai, tatos nərətən.

¹⁴ !Awe! Nəratən asol itəm tatol nampa tu lan, tınoł
namnun. Məto, nəratən itəm tatol kisil lan otəsuwəhən
tuwa.

Nagelo itəm tatol sepın lan təmahl təwi

¹⁵ Nagelo itəm tatol sepın lan təmahl rəhan təwi, kən
əmun nəwian asol min kəmotisi-pən e nego e neai motən
məmə,

“Rəhatat İərəməərə ne rəhan Kristo, ilau kınatuərəməərə[§]
e nətueintən rafın agın, kən nəərəməərən rəhan,
otətatiğ liliin.”

¹⁶ Kən netəm-iasol itəm kəmosos nəwiətən min ilat
tuente-fo, itəm koatəpələh-pər e rəhalat jea min aıpən
e nıganəmti Uhgın, ilat kəmotisin nulılat, moteıuau,
nıpınəgılat taru nısip, kən moatəfak kəm Uhgın,
¹⁷ motəmə,

---

§ 11:15: Nəghatən Kris ətuatıp tatən məmə, “Rəhatat
İərəməərə ne rəhan Kristo, in tınatərəməərə,”
tatəgətun-pən məmə Tata Uhgın ne rəhan Kristo,
ilau kitiəh əm.

“Iakoatən tagkiu kəm ik, İərəmərə Uhgın Nahgim Təpət
Pik Agın, etəm un ik nətatig un itəm nətatig roiu,
kən nəmətatig aupən,
məto-inu ik nəmos rəham nəsanənən asol, kən
minətuoun matərəmərə.

¹⁸ “Kantri min, kotautu pik, məto ik rəham neməha asol
tinuwa.

Nian tinuwa o nakilən netəm kəmotimis.

Kən onakətou ien min u ilat rəham iolwək min, kən mətou
min netəmim rəham, ne netəm koatisiai-in ik, ilat
rafin, nat əpnapin okəmə ilat koatos nepətən asol
o nepətən əkəku.

Kən nian u rəham, o nərəkinən netəm itəm koatərəkin
netəmim e nətueintən.”

¹⁹ Nian kəmerəh e Nimə Rəha Uhgın əpəh ilis e
neai, kən kəmərplan Bokis rəha Nəniəkisən Rəha Na-
situən* tatəpələh əpəh imə. Kən təmatipit mitasiə, kən
kaluəluə təmatipərəh, kən eməto nagətən asol min, kən
təmatamig, kən ais təmisas-pa.

12

Pətan ne ialkita kəgin

¹ Kən nəmtətin asol kit təmiet e neai, muha-pispis lak.
Pətan kit təmuwin e mitgar təhmen e rəhan napən, kən
təmərələh məf-ipər nelkin e məwig, kən mətəfauin hat
rəha nisiiən kit, kəmol-pən məhau tuelef lan. ² In
tətasək əfəməh, tatəto nəhməən məto-inun in təpək-
əpək kən otəsuwəhən təmək. ³ Kən əmun nəmtətin kit
min təmiet min əpəh ilis e neai, itəm tatuha-pispis lak.
Inəh, ialkita kəgin kit, tasiə, təhmen e nigəm, rəhn-
kapə təmisim-isim ilat sepin, kən rəhniapat ilat ten, kən

* ^{11:19}: Bokis rəha Nəniəkisən Rəha Nasituən u, in “Ark of
the Covenant.” Eks 25:10-22.

kəməfauin-pən hat rəha kig asol aǵın ilat sepin e rəhn-kapə min. ⁴ Nipikin tatoh-irəkis məhau min əpəh ilis e neai, matəmki-əhau-pa ilat nəwtain kitiəh e nətueintən, məpəs nəwtain kəiu. Kən e nian əh, ialkita un təmuwa mətul aypən e pətan u itəm otəsuwəhən temək, məmə okəmə nətin tinaiir un, kən in ton.* ⁵ Pətan əh təmiləs nətin iərman, itəm in otərəməərə e kantri min rafin, kənu nəmtətin rəha nərəməərən rəhan tahmen e nəlnal kit kəmol e iaen. Məto Uhgın təmeuw rəkis suakəku u o ialkita, miləs-ipər ilis e rəhan jea, məmə otərəməərə. ⁶ Pətan un, təmagim-pən əpəh ikin taruən-aruən ikin, itəm Uhgın təmol əpen-əpenə lan məmə otətətig ikin, kən katehm, kətoarus-pən nian wan-taosən-tu-hanrit-sikiste tinuwa minuwın rəkis.†

⁷ Kən əmun, nəluaginən kit tinətul əpəh e nego e neai. Mikael‡ ne rəhan nagelo min, kinoatəmou ilat ialkita, kən ialkita ne rəhan nagelo min kinoatoh min ilat. ⁸ Məto ialkita, nahgin tikə, təsahmenən. Kən əmun, Mikael ne kinotol win elat, kən kəməhl-iarəp ilat əpəh e nego e neai. ⁹ Kəmotiləs ialkita asol un, motərakin-iəhau e nətueintən. Kən inu, in sinek nuwəh ilouin aypən,§ katən mə İərmis, o Setan, itəm təmeiuə-in nətueintən rafin aǵın. Kəməraikin-iarəp in, * tuwa e nətueintən, ilat rafin nagelo min rəhan.

¹⁰ Kən əmun eməto nəwian asol kit əpəh ilis e nego e neai. Təmə,
 “!Roiu əh, Uhgın rəhatat in tinosmegəh itat!
 !Roiu əh in tinol-arəp məmə in tatos nəsanənən,
 kən roiu əh, in tinatərəməərə!

* 12:4: Mat 2:13-14 † 12:6: Məwig foti-tu, in tahmen əm e tri ne haf yia, kən kuahmen-ahmen min e nian wan-taosən-tu-hanrit-sikiste (1,260). ‡ 12:7: Dan 10:13,21; 12:1 § 12:9: Jen 3:1 * 12:9: Jen 3:14-15; Luk 10:17-18; Jon 12:30-31; Kol 2:15

Kən roiu əh, Kristo rəhan təmol məmə in tatos min nəsanənən ne nepətən e natimnat min rafin.

Tol nəhlan məto-inu roiu əh, kinərakin-iəhau Setan e niganəmti Uhgın. Setan u, itəm tatətu-pən-ətu-pən nat e piətət min lapın ne lenian, mən-iarəp nıpəgnəmtin min rəhan matətu-pən elat e niganəmti Uhgın.

¹¹ Kən piətət min kəmotəmou ilat min, kən motol win rəkis lan e nəsanənən rəha nita Nəti Sipsip, motatig motol win min lan e nətul əskasikən o nən-iarəpən nəghatən rəha Nəti Sipsip.

Motol win min lan məto-inu nikilat təməsəht pikən nəmegəhən rəhalat,

məto kəmotətul matip əm məmə okotimis.

¹² !Nego e neai, ne itəmat u notatig ikin, otagien məto-inu kinərakin-iarəp ialkita!

!Məto awe, kəsi o nətueintən ne nitəhəi,

məto-inu Setan təmeiuaiu minə ron ik!

In, neməha təmol pik,

məto-inun in titun məmə nian rəhan təkuəkir əm.”

¹³ Nian ialkita asol u, təməplan məmə kinərakin-iarəp in tuwin e nətueintən, in tinatitəp pətan u itəm təmiləs nətin iərman. ¹⁴ Kən kəmos-ipən niməlməli malikim kəiu kəm pətan u, məmə in otos miwig lan muwin əpəh ikin kəmol əpen-əpenə rəkis ikin taruən-aruən ikin. Ikin əh, otətətig ikin, kən in titəgim o sinek, kən katehm wir in o taem kitəh, ne taem kəiu min, ne taem haf. ¹⁵ Kən sinek u, təmeoa təhmen e naruəh asol kit, məmə otəu-təlimin pətan u miləs magim. ¹⁶ Məto nisip təmasitu e pətan u. Nisip təmoag kən mərge rafin nəhau itəm ialkita təmeoa-in e nıpəgnoan. ¹⁷ Kən əmun, ialkita un, neməha təmol təmol o pətan u, kən in tagim muwin məmə otəluəgim ilat rəhan min neen noanol, ilat u itəm koatol nəwia Uhgın, kən moatətul əskasik o nən-iarəpən məmə ilat netənim

rəha İesu Kristo. ¹⁸ Kən in təmətul əpəh e niməkləkil itəhəi.

13

Nat megəh itəm təməhap nitəhəi mər

¹ Kənu eməplan nat megəh asol kit təməhap nitəhəi mər. Rəhnipət ten, rəhn-kapə təmisim ilat sepın, kəməfauin-pən hat min rəha kig asol ağin e rəhnipət min. Kən kəməte-pən nərgin itəm tətəu-iərmis-in Uhgın e rəhn-kapə min. ² Nat megəh un eməplan, tahmen e wisi kəgin kit u, lepet, mətə nelkin min kotahmen e nat megəh kit u, pea. Kən nıpəgnoan tahmen e laion. Kən ialkita u, təmos-ipən rəhan nəsanənən ne rəhan nərəmərəən ne nepətən asol kəm nat megəh u.

³ Rəhn-kapə nat megəh u kit, nat kit təmöl, kən nəkəplan məmə tinatol pap o nimisən, mətə tinəwir min. Kən əmun, netənim rafın e nətueintən narmilat təmiwig pik ron, kən moatuarisig-in nat megəh un. ⁴ Kən ilat rafın kəmötəfak kəm ialkita, mətə-inu təmos-ipən nepətən rəhan kəm nat megəh u. Kən ilat kəmötəfak min kəm nat megəh u, kən motəmə, “?Pah in tahmen e nat megəh u? ?Pah titun nohən?”

⁵ Kən kəmegəhan-in nat megəh u, məmə in otəghat ausit, mau-iərmis-in Uhgın. Kən kəmegəhan-in-pən nepətən kəm in, məmə titun nolən nat naka in tolkeike o məwig foti-tu.* ⁶ Kən in təmən nəghatən rat tepət e Uhgın, ne nərgin,† ne netənim itəm kotatig e nego e neai,‡ ilat u, rəhan niməfak. ⁷ Kəmos-ipən min nəsanənən kəm in, məmə otəluagin ilat netənim rəha

* 13:5: Məwig foti-tu, in tahmen əm e tri ne haf yia, kən kuahmen-ahmen min e nian wan-taosan--tu-hanrit-sikiste (1,260). 2 Tes 2:1-12. † 13:6: Dan 8:10-11

‡ 13:6: Efes 2:6

Uhgin, kən mol win elat. Kən kəmos-ipən min nepətən kəm in o nərəmərəən e netəmim e noanol min rafin, ne netəmim nuwigilat pisin pisin min, ne netəmim e nəghatən min rafin, ne kantri min rafin. ⁸ Netəmim rafin rəha nətueintən, okotəfak kəm nat megəh u, inəh, netəmim rafin itəm kəməsəteən nərgilat e Naoa rəha Nəmegəhən, nian nətueintən təmatikə əh. Naoa u, in naoa rəha Nəti Sipsip itəm kəmoħamnu.

⁹ Etəm matəlgin tatig, in otəkəike mətəlig-in wir.

¹⁰ Okəmə suah kit otuwın e kalapus,
pəs in otuwın əm.

Okəmə okətamnu suah kit e nisa,
pəs okətamnu əm in e nisa.

Nəghatən u, nıpətin u məmə netəmim rəha Uhgin okotəkəike motol tiku, kən motahatətə əm e Uhgin.

Nat megəh itəm təməhap nisip mər

¹¹ Kən əmun, eməplan min nat megəh kit min itəm təməhap nisip mər. Rəhnıpat kəiu tahmen e nəti sipsip kit, məto tatəghat, nəwian tahmen e ialkita kit. ¹² Nat megəh itəm rəhn-kapə sepın, tatos-ipən rafin rəhan nepətən kəm in, kən nian nat megəh itəm rəhnıpat kəiu tətətig ilau nat megəh rəhn-kapə sepın, in tatol nəwian. Kən nat megəh itəm rəhnıpat kəiu tətəkəike kəm netəmim rafin e nətueintən, məmə ilat okotəfak kəm nat megəh itəm təmaupən, itəm rəhn-kapə kit tınatol pap o nimisən məto tınəwir min. ¹³ Kən nat megəh u itəm rəhnıpat kəiu, tatol nəmtətin asol min ne nat pispis min tepət, matig mol min nıgəm tətisi-pər e neai, matuwa e nətueintən, matol e nıganəmti netəmim. ¹⁴ Uhgin təmegəhan-in-pən nəsanənən kəm nat megəh u itəm rəhnıpat kəiu, məmə tıtun nolən nəmtətin min nian tətətig ilau nat megəh rəhn-kapə ilat sepın. Kən in təmateiuə-in netəmim

rəha nətueintən e nəmtətin min əh in təmol, kən mən-
ipən kəm ilat məmə okotəkəike motəte narmin itəm
kasgəwin nat megəh rəhn-kapə sepin, nat megəh u, itəm
kəmaru pap rəhn-kapə e nisa, məto tatəmegəh. ¹⁵ Kən
Uhgın təmegəhan-in-pən nəsanənən kəm nat megəh
itəm rəhnipət kəiu, məmə otehag-pən e narmin itəm
kəmasgəwin e nig, pəs təghat. Kən narmin itəm kasgəwin
e nig un, təməghat, mən əskasik məmə okəike kohamnu
netənim rafin itəm kəsotəfakən kəm in. ¹⁶ Kən in
təmatəkəike kəm netənim rafin məmə okotos mak kit
rəhan e nelmilat matip o e nipiñəgilat. Netənim rafin
agin kotəkəike motos, ilat u, netəm-iasol min, ne netəm
əpnəpin əm, netəm rəhalat nautə tepət, ne netəm rəhalat
nautə tikə, slef min, ne netəm sənəmə slef min, məmə
okotos mak kit rəhan e nelmilat matip o e nipiñəgilat.
¹⁷ Okəmə etəm təsosən mak u, təruru nosən nəmti nat
kit, ne nosalim-inən, mətoarus in təkəike mos mak rəhan.
Mak un, in nərgi nat megəh itəm rəhn-kapə ilat sepin, o
nampa itəm tatəpsen-pən nərgin.

¹⁸ O nat u, onakəkəike mos nenatigən tepət o nitunən
nampa rəha nat megəh u. Kən okəmə ik nakenatig
tahmen, kən nəkitun nənən nipiñətin. Kən nampa u, in
sikis-hanrit-sikiste-sikis, kən in tatəpsen-pən etənim kit.

14

Nəti Sipsip ne netənim wan-hanrit-foti-fo-taosan

¹ Kən əmun, ekətag-pən əpəh aypən-in io məplan Nəti
Sipsip tatətul-pər əpəh e Nitot Saeon, kən wan-hanrit-
foti-fo-taosan netənim koatətul ilat min. Kən kəməte-
pən nərgi Nəti Sipsip ne rəhan Tata e nipiñəgilat. ² Kən
ekəto nat kit əpəh ilis e nego e neai tətagət, nəwian
tahmen e nitəhəi tatem nonahluəluə, kən mahmen min
e kaluəluə titatiperəh, kən ekəto tahmen min e nəwia

hap* tepət, netəmim koatoh. ³ Kən ilat koatan napuən wi kit əpəh aupən e jea rəha kig, ne nat koatəmegəh kuwit, ne netəm-iasol itəm kəmos nəwiətən min. Suah kit təsitunən napuən əh, netəm min əm un ilat wan-hanrit-foti-fo-taosan itəm Uhgın təmos-nəmtin ilat, † mos-irəkis ilat e nətueintən. Netəm min əm un ilat əh, ilat kotitun nanən napuən əh. ⁴ Netəm min u ilat u, itəm kəmotehm wir rəhalat nəmegəhən, məmə namkimik tikə elat, kən ilat kəməsotitən pətan, ilat netəm wi. ‡ İlat koatuarisig-in Nəti Sipsip u, moatuwin ikin min rafin itəm in tatuwin ikin. Uhgın tinos-nəmtin rəkis netəm min əh. İlat rəha Uhgın əm, ne Nəti Sipsip u. İlat kotahmen e nagwənən itəm kəməfak-in wi əm e nasumən, itəm katos-ipən kəm Uhgın ne Nəti Sipsip. ⁵ İlat kəsoteiuəən nian kit ne, kən nat əkəku kitihə ne tikə məmə tatol ilat kotamkimik e niganəmti Uhgın.

Nagelo kisil

⁶ Kən əmun ekatig məplan min nagelo kit min, tatiwig əpəh ilis e magoagəp. In tatən-iarəp namnusən təwir itəm tətətig tətətig namnun tikə§ kəm netəmim rəha nətueintən, e kantri min rafin, e noanol min rafin, ne nəghatən min rafin, ne netəmim nuwigilat tol pisin pisin min. ⁷ In tatən əfəməh məmə, “Otəgin motisiai-in Uhgın, kən motən nıpahrienən e rəhan nepətən, məto-inun nian ətuatıp rəhan tinuwa, o nos-ipənən nalpınən kəm netəmim. Otəfak kəm in, etəm təmol nego e neai, ne nətueintən, ne nitəhəi, ne nəmti nəhau min.”

---

* 14:2: Hap min un, nat katoh elat o nanən napuən, tahmen e kitar. † 14:3: 1 Pita 1:19 ‡ 14:4: 2 Kor 11:2; Nol Əpən 21:9 § 14:6: Katəghat-in Namnusən Təwir məmə namnun tikə məto-inun in tatəghat-in nalpəkauən lilin min rəha Uhgın, kən məto-inun in tatən nıpahrienən nian rafin.

⁸ Kən nagelo kit min, itəm tatol nampa tu lan, tatətəu-pən matən məmə, “!Papilon təməme! !Papilon təməme! !Papilon Əsanən Nahgin Təpət təməme, meiuaiu! In tahmen e pətan e suatip itəm təmiuw-pa nəman e kantri min rafin kotuwa motənim wain ilat min. Wain u nimir, inun, nitəpən nalmələn min, məkəike kəm netənim məmə koatol nolən rat ilat min. Kən nian nəman kotənim wain u, ilat koatiuw-pa neməha rəha Uhgın olat.”

⁹ Kən nagelo kit min, itəm tatol kisil lan, tatuarisigin ilau, kən matən əfəməh məmə, “Okəmə suah kit təfak kəm nat megəh rəhn-kapə ilat sepın, ne narmin itəm kəmasgəwin e nig, kən matos rəhan mak e nipinəgin o nelmin, ¹⁰ kən in təike mənim min wain u inu, in neməha rəha Uhgın. Wain u inu, kəməsəgələkləkən e nəhau. In otəto nahməən e nigəm ne noanəwiwə itəm tatuəp okiaus in əpəh e niganəmti nagelo asim min ne Nəti Sipsip. ¹¹ Kən nəhaniəm rəha nigəm itəm tatus ilat matol nahməən kəm ilat u, in tatər nian rafin, namnun tikə. Netəm min un itəm kotəfak kəm nat megəh rəhn-kapə ilat sepın ne narmin itəm kəmasgəwin e nig, kən motos mak rəha nərgin, ilat okəsotamegən e nərauiəgən ne lapın.” ¹² Nəghatən u, nipətin u məmə netənim rəha Uhgın itəm koatətəu-pən nəwia Uhgın, kən moatahatətə e İesu, ilat kotəkəike motətul əskasik.

¹³ Kən əmun eməto nəwian kit təmisipər e nego e neai matən məmə, “Əte rəkis nat u: roiu ne matuwın, netənim rəha İərəməyə, məto okəmə okotimis, ilat okotatig e nəwirən pahrien.”

Kən Narmin Rəha Uhgın təmə, “!Əwəh! İlat okotameg e rəhalat wək, məto-inu okotos noa rəhalat wək min.”

Nəulək-inən netənim e nətueintən

¹⁴ Emətag-pən min əpəh əpən-in io məplan malnapuə kit tərüən, kən suah kit tatəpələh-pər e malnapuə un. Suah un, tahmen e Nəti Etənim. In tatəfauin kraun

kit, inu hat rəha kig, kəmol e iaen u kol tatipit-ipit, kən matiləs naip eko kit itəm tasilə. ¹⁵ Kən əmun nagelo kit min təmiş-i-pən əpəh e Nimə Rəha Uhgın muwa, kən maun-in əfəməh suah u, tatəpələh-pər e malnapuə məmə, “Os rəham naip eko mos muwin məulək, məto-inu nian rəha nəuləkən tinuwa, kən nagwənən əpəh e nətueintən tinimətə.” ¹⁶ Kən əmun suah u itəm tatəpələh-pər e malnapuə, təmurin-ego-in nətueintən e rəhan naip eko, kən məulək-in netəmim e nətueintən, tahmen e nagwənən itəm tinimətə o nosən.

¹⁷ Kən nagelo kit min təmiet e Nimə Rəha Uhgın əpəh e nego e neai. In tatiləs min rəhan kit naip eko itəm tasilə. ¹⁸ Nagelo kit min, itəm tatos nepətən rəha nigəm e olta, təmiş-i-pən əpəh e olta, kən maun-in əfəməh nagelo itəm tatiləs naip eko məmə, “Ləs rəham naip eko un, muwin e nətueintən, kən məte rəkis netəmim itəm kotahmen e noa krep marəg u tipilpil min, əpəh e nəukətin. Nətueintən tahmen e nəukətin.” ¹⁹⁻²⁰ Tol nəhlan, nagelo un təmoahin rəhan naip eko, tuwin e nətueintən, kən məte rəkis netəm min un itəm kotahmen e noa krep itəm tinəmarəg rəkis. Kən in təmərakin-pən ilat kotuwın ikin asol əh itəm kəteguarın-eguarın noa krep min ikin, məmə nahuilat otaiəh. Ikin əh, in ihluə e taon, Uhgın tatos-iarəp rəhan neməha, kən matol nalpinən ikin kəm netəmim. Kən kəteguarın-eguarın netəm min u, kən nitalat itəm titaiəh mətaiu ikin əh, in tahmen e nəhau asol kit nəfəməhən rəhan tahmen e tri hanrit kilomita, kən lokamnım lokamnım. Okəmə hos kit tiwig-pən ikin, nita titun nərən mek nohlin.*

15

Netəmim rəha Uhgın kəmotənwiwi in

---

* 14:19-20: Aes 63:1-6

¹ Ekətag-pən əpəh e nego e neai məplan mın nəmtətin kit mın itəm tatuha-pispis lak. Nagelo ilat sepin koatos namnu nalpinən mın, ilat sepin. Nalpinən mın əh, ilat koatol neməha ariəpiə rəha Uhgın tol namnun lan. ² Kən əmun, eməplan nat kit tahmen e nitəhəi, məto kəmol e klas ne nigəm pıləh-pıləh, kən netəmim neen koatətul e nikalkal nitəhəi u, ilat un netəm kəmotəmou ilat nat megəh rəhn-kapə sepin ne narmin itəm kəmasgəwin e nig, kən kotal win elau, ne nampa itəm tatətul o nərgin. Kən Uhgın təmos-ipən hap* mın kəm ilat, ³ kən koatoh, motan napuən rəha Nəti Sipsip ne Moses u, iolwək rəha Uhgın, koatan məmə,

“İərəməə Uhgın Nahgim Tepət Pik Agin
Rəham nolən asol mın kotatuha-pispis etimat.
!Kig lilin, nolən mın rəham kotətuatip pahrien!

⁴ ?Pah otəsaginən ik, İərəməə?†

?Kən pah otəsos-ipənən nənwiwiən o nərgəm?

Məto-inu ik pisin əm nakasim.

Netəmim e kantri mın rafin okotuwa

kən motəfak e niganəmtim,

məto-inun nəmol-arəpa rəham nolən ətuatip mın.”

⁵ Kəmotan rəkis napuən u, emətag-pər e nego e neai, məplan kəmerəh-pən İkin Uhgın Tətətig İkin, inu, Nimə Tapolən rəha Uhgın. ⁶ Nagelo ilat sepin kəmotiet e İkin Uhgın Tətətig İkin, koatos nalpinən mın ilat sepin. İlat kotuwın e napən wir u, linen, itəm tatipit-ipit, kən kəməlis manikiləhalat e kətəut itəm kəmol e iaen u kol tatipit-ipit. ⁷ Kən əmun, nat koatəmegəh un ilat kuwit kit təmos-ipən pesin mın itəm kəmol e iaen u kol tatipit-ipit, ilat sepin, kəm nagelo mın u sepin. Pesin mın u, kotərioah e neməha rəha Uhgın u, itəm tətətig lilin. ⁸ Kən

* 15:2: Hap mın un, nat katoh elat o nanən napuən, tahmen e kitar. † 15:4: Jer 10:7; Sam 86:9-10

nəhaniəm təmirəfin İkin Uhgın Tətətiğ İkin, nəhaniəm-in nepətən əhag-əhag rəha Uhgın ne nəsanənən rəhan, kən okol suah kit təsuwinən əh imə e İkin Uhgın Tətətiğ İkin mətoarus nalpınən min ilat sepın itəm nagelo sepın koatəmik, okotol namnun.

16

Pesin ilat sepın, kəmotərioah e neməha rəha Uhgın

¹ Kən əmun, eməto nəwian kit təmagət əfəməh əpəh e İkin Uhgın Tətətiğ İkin, matən-ipən kəm nagelo min u sepın məmə, “Otuwin, motəhtəg-iarəp e nətueintən pesin ilat sepın itəm kəmotərioah e neməha rəha Uhgın.” ² Nagelo itəm tətaupən, təmuwin məhtəg-iarəp pesin rəhan e nəptən. Kən əmun, netənim itəm koatos mak rəha nat megəh rəhn-kapə ilat sepın, kən moatəfak kəm narmin itəm kəmasgəwin e nig, niməgəm təmirəfin nipətilat.

³ Kən nagelo nampa tu, təməhtəg-iarəp rəhan pesin əpəh itəhəi. Kən nitəhəi təmol nita lan, tahmen e nita etəm təmimis. Kən nat itəhəi min rafin kəmotimis.

⁴ Kən nagelo nampa tri, təməhtəg-iarəpən rəhan pesin e nəmti nəhau min ne nəlugi nəhau min, kən ilau kueia mioal nita elau. ⁵ Kən əmun eməto nagelo itəm tərəmərə e nəhau min təmə,

“Ik pisin əm ik Uhgın, nakətuatip,

ik un itəm nəkətətiğ kən nəmətətiğ,

kən tətuatip əm məmə onəkol nalpınən kəm ilat nəhlan.

⁶ Rəhalat atip əm,

məto-inun ilat kəmotiu nita rəham netənim min ne ien min,

kən ik nakos-ipən nita nimilat məmə okotənim.”

⁷ Kən ekəto min olta tətəgət əfəməh məmə,

“!Əwəh! İərəmərə Uhgın Nahgın Tepət PİK Agın, rəham nəghatən nəmuəh netəmim lan, in tətuatip agın, kən nıpahrienən.”

⁸ Kən əmun, nagelo nampa fo, təhtəg-iarəpən rəhan pesin e mitgar, kən kəmos-ıpən nəsanənən kəm mit məmə otəhg netəmim tahmen e nigəm. ⁹ Kən nəgəpanən təmus ilat, kən kotau-ıərmis-in nərgi Uhgın, itəm in tətərəmərə e nalpinən min u, məto ilat kotapəs nəuhlinən nətəligən rəhalat, kən motisiai-in rəhan nepətən.

¹⁰ Kən nagelo nampa faif təhtəg-iarəpən rəhan pesin əpəh nat megəh tətərəmərə ikin, kən əmun, ikin min rafin in tətərəmərə ikin in təmapinəp. Kən netəmim koatəto nahməən, moatus namilat motoatip-oatip. ¹¹ Kən ilat motau-ıərmis-in Uhgın əpəh e nego e neai o nahməən min ne nıməgəm min rəhalat, məto ilat kəməsotəuhlinən nətəligən rəhalat o nat itəm kəmotol.

¹² Kən nagelo nampa sikis, təməhtəg-rəkis rəhan pesin əpəh e nəhau asol, nərgin u, İufretes, kən əmun nəhau təmamir mol suatip rəha kig min kotaliwək lan moatisipah. ¹³ Kən əmun, ekəplan min narmin rat kisil kəhalahmen e pirok. Kit təmıet e nıpəgnoa ialkita, kit tiet e nıpəgnoa nat megəh rəhn-kapə ilat sepın, kən kit tiet e nıpəgnoa ien eiueiuə.* ¹⁴ İləhal narmi iərmis min, itəm koatol nəmtətin min, kən iləhal kəhaliet mətəhaluwın o kig min e nətueintən rafin, məhaluəfimin ilat məmə okotəluagin e Nian Asol rəha Uhgın Nahgın Tepət PİK Agın.

¹⁵ Kən İesu təmən məmə, “!Ətag-pa-tu! İatuwa tahmen e iakləh! Etəmim itəm təsapılən mətaiir, məsapəgən

---

* 16:13: “İen eiueiuə” u, in nat megəh itəm təməhap nisip mər, rəhniPAT kəiu, itəm təməghat-in e Nol Əpən 13:11-18.

rəhan natımnat o napılən məmə in otəsaipepiəən kən maulis ron, in otatig e nəwirən pahrien.”

¹⁶ Kən ilat kəmotargətəin rafin kig min əpəh ikin kit, katən e nəghatən rəha netəm Isrel, məmə, “Amaketon.”

¹⁷ Kən namnun nagelo itəm in nampa sepın, təməhtəg-rəkis-pən rəhan pesin əpəh e nımagoagəp, kən əmun əpəh e lkin Uhgın Tətətig lkin, nəwian asol kit tisi-pən əpəh e jea rəha kig məmə, “!Tinol namnun!” ¹⁸ Kən əmun təmatipit, kəməto nagətən asol, kən kaluəluə təmatiperəh-atiperəh, kən namig asol təməloal e nəptən. Namig u, in iahgin iahgin, kəsəplanən namig kit iahgin tol nəhlan nian kit. ¹⁹ Kən taon asol təməhap məsin kisil, kən taon min e kantri min rafin kəmotisas motol nat tikə elat. Uhgın, nikin təməht nolən rat min rəha Papilon Asol, kən tos-ipən panikin itəm tərıoah e wain e neməha rəhan, təməkəike kəm in məmə otənim rafin aɡin. ²⁰ Nəptən əlkələh min rafin kəmahin rəkis ilat, kotikə, ne nitot min, kisəplan minən kit. ²¹ Ais u itəm tahmen e kəpiel asol koatisi-pən e malnapuə, kəmotisas-pən e netənim. Ais u, kitiəh əm tahmen e fite kilo, kən netənim kəmotau-iərmis-in Uhgın o nahl-ipa-mən ais itəm təmatisas-pən elat, məto-inu nalpınən u in tərat tərat aɡin.

17

Pətan ionəhan tərat aɡin

¹ Kən əmun, nagelo sepın min u kit itəm kəmoatəmik pesin ilat sepın, təmuwa mən-ipa kəm io məmə, “Watu, pəs ekəgətun kəm ik nalpınən rəha pətan ionəhan* tərat aɡin, itəm tatəpələh-pən e nəhau tərət. ² Pətan əh, kig min rəha nətueintən ilat kəmoatit, kən netənim rəha nətueintən ilat kəmoatənim nımın wain, moatapis ilat min kən moatit.”

* 17:1: Pətan ionəhan, nipətin pətan rəha suatip.

³ Kən nəsanənən rəha Narmin Rəha Uhgın təmol kəm io, kən nagelo təmit-irəkis io ekian əpəh ikin taruən-aruən ikin. Kən ikin əh, eməplan pətan un tətasuə-pər e məntaa nat megəh asiə kit. Kəməte-pən nərig min itəm tatən rat Uhgın, tirəfin nıpətin, kən rəhn-kapə təmisim ilat sepin, kənu rəhnıpat ten. ⁴ Pətan un, tatuwin e napən itəm tol nəgui-naris ne tasiə, in təmol malə-malə e nıpətin, tətoanin noanat ne iarig, itəm kəmol e iaen u kol tatıpit-ıpit, ne kəpiel itəm nəmtin tiəkis, ne nat kit təwir pik u, perel. † Kən in tatos panıkin kit e nelmin, itəm kəmol e iaen u kol tatıpit-ıpit, kən tərıoah e nat tərət min, itəm kotamkimik agin e nıganəmti Uhgın, kən ilat un, noa nolən rat rəhan. ⁵ Kən inəh e nıpinəgin, kəməte-pən nərig kit əh-ikin, itəm nıpətin tatəhluaiğ u, tatən məmə,

ТАОН ƏSANƏN NAHGIN TEPƏT U PAPILON.

IN ITİ NİPİTAN İONƏHAN MİN RAFIN.

KƏN IN NƏUKƏTİ NOLƏN NAT KOTAMKİMİK AGİN MİN.

⁶ Kən ekəplan məmə pətan u, in tinapis e nıta netənim min rəha Uhgın, nıta netəm kəmotətul-arəp o nən-iarəpən İesu.

Nian eməplan, kən narmək təmiwig təmiwig. ⁷ Kən əmun nagelo təmən-ıpa kəm io məmə, “?Narməm tatiwig nulan o naka? Io ekuhapik e nəghatən anion e pətan u ne nat megəh itəm tətasuə-pər lan, itəm rəhn-kapə təmisim ilat sepin kən rəhnıpat ten. ⁸ Nat megəh itəm nəməplan, təmətatıg, kən təsatıgən roiu, kən otəsuwəhən otər e nıpəg asol itəm teıuıaiğ agin, kən tinətaiu matuwin məmə Uhgın otərəkin.

“Kən netənim rəha netueintən itəm kəməsətəən nərgilat e naoa rəha nəmegəhən, ilat, narmilat otıwig pik nian okotəplan nat megəh u, məto-inu aıpən in

† 17:4: Perel u, in kəpiel wir əpəh e niki iarou.

təmatəmegəh, məto təsatigən roiu, məto in otiet-arəpa min.

⁹ “Etənim otəkəike mos nenatigən o nitunən nıpəti nəghatən u. Rəhn-kapə nat megəh u, ilat sepın, koatəpsen-pən nitot min itəm pətan əh tatəpələh-pər elat.‡ ¹⁰ Koatəpsen-pən min kig ilat sepın. Kig faif ilat kinotiet rəkis, kitiəh tatəmegəh roiu, kən kit min təsuwamən əh. Məto nian tuwa, in otəkəike mətatig o nian təkuəkir əm. ¹¹ Nat megəh u itəm təmətatig, kən roiu in təsatigən, in min in kig kit, itəm tatol nampa eit lan, məto in min in kig kit rəha kig min u ilat sepın, kən tınətaiu matuwın məmə Uhgın otərəkin.

¹² “Rəhnıpat ilat ten itəm nəməplan ilat, koatəpsen-pən kig ilat ten, itəm ilat kəsotosən əh nərəməərəən rəhalat. Məto ilat okəpanotos nəpətən məmə ilat kig min, motərəməərə ilat nat megəh, məto o nian təkuəkir əm. ¹³ Nətəligən rəhalat kitiəh əm o nos-ipənən rəhalat nəsanənən ne nəpətən kəm nat megəh. ¹⁴ İlat okotəluagin ilat Nəti Sipsip, məto Nəti Sipsip otol win elat, məto-inu Nəti Sipsip in İərəməərə rəha İərəməərə min, ne Kig rəha kig min. Kən in otuwa ilat min netəm min u, təmitəpun ilat, kən ilat koatətul əskasik e rəhalat nəhatətəən.”

¹⁵ Kən əmun, nagelo tən-ipa min kəm io məmə, “Nəhau min u nəməplan, itəm pətan ionəhan tatəpələh-pər lan, tatəpsen-pən netənim nuwigilat tol pisin pisin, nimanin netənim, kantri min, ne nəghatən pisin pisin min. ¹⁶ Nat megəh ne rəhnıpat ilat ten itəm nəməplan, ilat okotətəhau pətan ionəhan u. Kən ilat okotərəkin in, motol nat ruən lan, taiu piəpiə. İlat okotun noanuwəhgın kən motan-ətıp nıpətin e nigəm. ¹⁷ Okotol nəhlan, məto-inu Uhgın təmələhəu-pən nat u e nikilat, məmə okotol

‡ 17:9: Netənim tepət nikilat təht məmə nat u tatəghat-in Rom, in kəmiləkin-pər e nitot ilat sepın.

nətəligən rəhan, kən mol nıkilat kitiaħ əm o nos-ıpənən rəhalat nəsanənən kəm nat megəh, məmə in otərəməərə, mətoarus nəghatən rəha Uhgın tuwa mol nıpahrienən.

¹⁸ “Pətan əh natəplan, in taon nahgın tepət itəm tatərəməərə e kig mın rəha nətueintən.”

18

Papilon təməme

¹ Uarisig e natımnat mın u, eməplan nagelo kit mın təmisi-pər e neai. In tatos nepətən asol, kən in tətasiəgəpın rafın nətueintən e rəhan nəhag-əhagən. ² Təməmərıt əfəməh e nəwian kit itəm iahgın, məmə,

“!Təməme! !Papilon Əsanən Nahgın Tepət təməme!

İərmis mın kinotuwa kətatiğ ikin.

In noanıpirasig rəha narmin rat mın.

In noanıpirasig rəha mənig rat mın, kəsonən,

itəm kotamkimik e nıganəmti Uhgın.

³ Məto-inun kantri mın rafın kinotapis e nımin wain u, nıtəpən nalmələn, moatit in.

Kig mın rəha nətueintən kəmoatit mın,

kən netəm koatol-salim-in natımnat mın e nətueintən,

rəhalat nautə nepət rəkis e rəhan nolən itəm

tətaumis o natımnat rəhan.”

⁴ Kən əmun eməto nəwian kit mın e nego e neai təmə,

“Otiet rəkis lan, rəhak netəmim,

məmə rəhan nolən rat otəsiləs pikənən itəmat,

kən itəmat onəsotosən rəhan kit nalpınən,

⁵ məto-inun in təmərgətəin rəhan nolən rat tər iuəhkır əm tatek neai,

mol Uhgın təsaluınən rəhan nolən rat mın.

⁶ Otalpın nıtai nat tahmen itəm in təmol kəm rəham netəmim.

Otos-ıpən rəhan nətouən mau kəiu.

Otiuw rəkis nımin wain itəm in tarıp məskasik,

rəhan nəsanənən tepət maprəkis-in itəm un itəm in
təmatos-ipən kəm ilat.

⁷ Pətan un, təmatos-ipər atip in, matəto təwir e nautə
rəhan,
məto roiu əh, os-ipən nətouən rəhan e nahməən ne
nasəkən,
məto-inu tatəghat ausit e nikin matən məmə, ‘Io kwin
kit. Ikin-u iatəpələh, matərəməərə. Sənəmə io
nəutahlimis. Okol esasəkən nian kit.’

⁸ O nausitən u rəhan, rəhan nalpənən min otıləs in o nian
kitiəh əm.

In otatimis, matəto tərət, mətasək.

Kən in otatig e nian iəkis o nosən nagwənən,

kən nigəm otus in,

məto-inun İərəməərə Uhgın un, nahgin tepət,

in tatos-ipən rəhan nalpənən.”

⁹ “Kən nian kig min rəha nətueintən itəm kəmoatit
kən moatos kələh nautə min rəhan, kotəplan nəhaniəm
e nigəm itəm tatus, kən ilat okotasək, motəto tərət ron.

¹⁰ Rəhan nahməən otol ilat kotəgin, kən motətul-pən əm
isəu moatən məmə,

‘!Kəsi! Kəsi o taon asol!

!Awe, Pəpilon, taon itəm təmatəsanən pik! Məto roiu
agin-əh huə, kəmau kitiəh əm lan, in tınatos rəhan
nalpənən!’

¹¹ “Nətənim koatol-salim-in natimnat e nətueintən,
ilat min okotasək motasək o pətan u, məto-inu etənim kit
min tikə o nosən nəmtin rəhalat natimnat. ¹² Suah kit min
otəsos-nəmtinən iaen u kol tatipit-ipit, ne silpa, ne kəpiel
wir min ne perel* rəhalat, kən suah kit otəsos-nəmtin
minən napən wir u linen, ne napən u itəm tol nəgui-naris
ne napən wir u silik, ne napən u itəm tasiə tasiə, itəm
nəmtilat tiəkis agin. Etənim otikə o nos-nəmtinən nig

* 18:12: Perel u, in kəpiel wir əpəh e niki iarou.

pisin pisin min itəm koatəpien wir, ne natimnat min itəm katol e nəlui eləfen, ne nig min itəm nəmtətin tiəkis agin, ne piron,† ne iaen, ne kəpiel wir kit u, mapil. ¹³ Etənim otikə o nos-nəmtinən nat nəmiəwilat tatəpien wir min, inu sinamon, ne senta, ne insens, ne frankinsens, ne fommat u mir. Netənim otikə o nos-nəmtinən wain ne oel ne flaoa ne wit rəhalat. Kən etənim otikə min o nos-nəmtinən kau min ne sipsip ne hos ne kat, ne slef min rəhalat, inu netənim.

¹⁴ “Kən netəm rəha nol-salim-inən natimnat min, ilat okotasək pik, nikilat tahmə. Ilat okotən məmə, ‘Noa wək asol min rəham itəm ik rəham nətəligən təmuwin pik lan, kən nəmatol, ilat kinotagim kapəs ik. Rəham nautə min ne malə-malə min rəham kinotagim, okul nəsos minən ilat.’ ¹⁵ Netəm koatol-salim-in natimnat min rəhalat kəm pətan u, moatos nautə asol min lan, ilat kotətul-pən isəu ron, motasiəp o rəhan nahməən. Ilat nikilat otahmə kən kotasək motasək əfəməh, ¹⁶ motəmə,

“‘!Awe, kəsi! Taon əsanən itəm təmuwin e natimnat wir min u linen, itəm tol nəgui-naris ne tasiə ne, kən matol malə-malə e niyətin tətənin noanat ne iarig, itəm kəmol e iaen u kol tatipit-ipit, ne kəpiel min nəmtin tiəkis, ne nat wir min u perel ne.

¹⁷ Məto roiu agin-əh huə, kəmau kitiəh əm lan, kəmərəkin rafin nautə asol min rəhan.’

“Kən əmun netəm koatiləs nego min rafin, netəm koataliwək e nego, ne kiru min rəha nego, ne netənim rafin itəm koatos məni rəhalat o natigən e nərpə nitəhəi, ilat okotətul-pən isəu ron. ¹⁸ Nian kotəplan nəhaniəm lan tatuəp, kən ilat okotəmə, ‘!Kəsehmən taon kit təsanən tahmen e taon asol ul’ ¹⁹ Kən ilat okotətip rəhalat-kapə e nimoulul, tatəpsen-pən məmə nikilat titahmə, kən motasək pik məmə,

† 18:12: Piron in iaen kit, məto rəhan kala tahmen e kol.

“!Awe, kəsi! !Taon asol u itəm netəmim rafin itəm koatos nego min itəhəi ilat rəhalat nautə təmepət e rəham natimnat!

Məto roiu agin-əh huə, kəmau kitiah əm lam, kəmərəkkin agin ik.’

20 “!Məto itəmat e nego e neai, itəmat netəmim rəha Uhgın, ne aposol min ne ien min, itəmat nikitəmat təike magien, məto-inu Uhgın təmətu rəkis neim otəmat mələhəu-pən o pətan u!”

21 Kən əmun, nagelo əsanən kit təmiləs kəpiel asol kit, matipin-pən e nahgin rafin əpəh itəhəi, kən məmə, “Kəmərakin-pən nəhlan Pəpilon Əsanən Nahgin Təpət əpəh itəhəi.

Kən okol in təsətul minən.

22 Kən okol kəsəto minən nəwiali hap[‡] min ne napuən min, ne nəwiali nahlən nau ne təwi u ikin-u. Etəmim rəha nalpəkau wırən e natimnat otikə ikin-u, kən okisəto minən natərkərikən rəha kəpiel min itəm kotalkin wit katol flaoa lan.

23 Nəhag-əhagən rəha lait min okol kəsotasə minən, kən okol kəsəto minən nəwia pətan ne iərman itəm kətioal nəniəkisən rəhalau e nian rəha marit, məto-inu aupən, netəm koatol-salim-in natimnat rəham, ilat koatol win e nətueintən rafin, kən ik natagwən asim netəmim e kantri pisin pisin min məmə kotuwa o rəham nərəmərən, e nolə masig rəham.

24 “Taon asol u Pəpilon in təmos nalpinən məto-inun kəmatiu nita ien min ne netəmim min rəha Uhgın ikin min rafin e nətueintən. Nipahrienən, nita netəmim rafin itəm kəmohamnu ilat,

‡ 18:22: Hap un, nat katoh lan o nanən napuən, tahmen e kitar.

in tətətig e taon asol u.”

19

Netəmim ilis e nego e neai kəmotənwiwi Uhgın

¹ Uarisig e nəghatən rəha nagelo əh, ekəto nəwiali nat kit tahmen e netəmim tepət tepət kotagət əfəməh əpəh e nego e neai, moatən məmə,

“!Pəs kotənwiwi İərəməərə!

!In Uhgın u, təmosmegəh kitat!

Nepətən əhag-əhag ne nəsanənən in rəhan pisin əm,

² məto-inu nakilən rəhan in tətətip pahrien.

Rəhan nəghatən tinuəh rəkis pətan ionəhan u, itəm təmit əpnəpin netəmim,

kən tinətəlpin nita rəhan iolwək min.”

³ Kən kəmotagət əfəməh min motəmə,

“!Pəs kotənwiwi İərəməərə Uhgın! Nəhaniəm e nigəm itəm tatus pətan u, tatər tatər namnun tikə.”

⁴ Netəm-iasol itəm kəmotəwiətən min ilat tuente-fo, ne nat koatəmegəh ilat kuwit, kəmotisin nulilat kəm Uhgın. İlat kəmotəiuaiu, nipiñəgilat taru nisip, motəfak kəm in, itəm tatəpələh-pər e rəhan jea, matərəməərə. Kən ilat motəmə,

“!Əwəh! !Pəs Kotənwiwi İərəməərə!”

Marit rəha Nəti Sipsip

⁵ Kən əmun, nəwian kit təmisi-pən əpəh e jea rəha kig, matən məmə,

“!Otənwiwi Uhgın rəhatat!

!İtəmat rəhan iolwək min rafin, otənwiwi in!

!İtəmat u, noatisiai-in, moatəgin Uhgın, otənwiwi in!

!Nat əpnəpin okəmə itəmat noatos nepətən asol min, o netəm əpnəpin əm, məto otənwiwi Uhgın!”

⁶ Kən əmun eməto nəwia nat kit tahmen e netəmim tepət koatagət, kən mahmen min e nitəhai tatem non-ahluəluə, ne kaluəluə titatiperəh-atiperəh motəmə,

“!Pəs kotənwiwi İərəmərə!
Məto-inun İərəmərə Uhgın rəhatat, Nahgin Tepət Pik
Agin, in tinatərəmərə.

⁷ Pəs nikitat tərıoah e nagienən,
kən motən nıpahrienən e rəhan nepətən,
məto-inu tinuwa e nian ətuatıp rəha marit rəha Nəti
Sipsip.

Kən rəhan pətan tatətul matıp matəsahgin əm.

⁸ Kən Uhgın təmos-ıpən napən wir kəm in, məmə otuwın
lan.

Napən wir u linen, tatıpıt-ıpıt, məruən.”

(Napən wir u linen, tatəpsen-pən nolən ətuatıp rəha
netəmim rəha Uhgın.)

⁹ Kənu nagelo u, tən-ıpa kəm io məmə, “Əte rəkis
natımnat mın u. ‘Netəm mın un itəm kəmaun-in ilat
məmə okotuwın e nagwənən rəha marit rəha Nəti Sipsip,
ilat okotatig e nəwırən pahrien.’” Kən matig mən mın
məmə,

“Nəghatən mın u, ilat nəghatən pahrien rəha Uhgın.”

¹⁰ Təmən nəhlan, kən emisin nulik e nelkin, meıuıau,
nıpınəgək taru nisip, məmə ekəfak kəm in. Məto in tən-
ıpa kəm io məmə, “!Əsəfakən kəm io! Kilau mın ik iolwək
mil əm, kitat pıam mın itəm ilat kotətul əskasik o nən-
ıarəpən namnusən təwir rəha İesu. Əfak kəm Uhgın əm,
məto-inu nətul-arəpən rəha İesu, in nəukətın nəghatən
mın rəha ien mın.”

Etəm təmasuə-pər e hos kəruən

¹¹ Kən əmun ekəplan nego e neai təmerəh, kən məplan
hos kəruən kit. Etəm tətasuə-pər lan, nərgin un, “Etəm
Kitun Nahatətə Əskasikən Lan, kən in Nıpahrienən.” In
tatəmou, kən matos-ıpən nalpınən kəm netəmim e nolən
itəm tətuatıp əm. ¹² Nıganəmtın tahmen e nəmnamın
nıgəm, kən kəməfauin-pən hat tepət tepət e rəhn-kapə,
hat mın u, ilat hat mın rəha kig asol agin. Kəməte-pən

nərgin kit lan, məto suah kit təsitunən nərgin əh, in pisin əm titun. ¹³ In tatuwin e napən kit itəm kəmeer e nita,* kən nərgin un, Nəghatən Rəha Uhgın.† ¹⁴ Kən mopael min rəha nego e neai koatuarisig-in. İlat rafin koatəpələh-pər e hos kəruən min, kən moatuwin e napən wir u, linen, təruən məwir. ¹⁵ Suah un, rəhan kit əh-ikin naip itəm tətisi-pən e nıpəgnoan.‡ Kən in otətamnu netəmim e kantri min e naip əh. “In otərəməyə elat, kən nəmtətın rəha nepətən u, in nəlnal itəm kəmol e iaen.”§ In otol təkəsik aɡın kəm ilat, təhmen əm mə katol e noa kirep min itəm netəmim kəmoteguarin-eguarin məmə nahuin otaiəh kən kol wain lan. Nolən əh inəh, Uhgın Nahgın Təpət PİK Aɡın tətöl-arəp rəhan neməha pik. ¹⁶ Kəməte-pən nərgin e rəhan napən, ne nuwaan, məmə,

KIG RƏHA KIG MİN // NE İƏRƏMƏRƏ RƏHA İƏRƏMƏRƏ MİN*

¹⁷ Kən əmun ekətag-pən məplan nagelo kit tətətul-pən e mitgar, in tətəsək əfəməh matən-ipən kəm mənig min itəm koatiwig əpəh e magoagəp, məmə, “Otuwa, motargətəin itəmat min o nagwənən asol rəha Uhgın, ¹⁸ məmə itəmat onəkoton noanuwəhɡi kig min, ne netəm-iasol rəha mopael min, ne netəm nahgilat təpət, ne hos min, ne netəm koatasuə-pər elat, ne noanuwəhɡi netəmim rafin, netəm sənəmə slef, ne slef min, netəm koatos nepətən asol min, ne netəm əpnəpin əm.”

¹⁹ Kən əmun, ekatig məplan min nat megəh əpələ in, ne kig min rəha nətueintən ne rəhalat mopael min. İlat kəmotargətəin ilat min məmə okotəluəɡin ilat etəm tətəsə e hos kəruən, ne rəhan mopael min. ²⁰ Məto kəmotəskəlim nat megəh əh, ne ien eiüə-eiüə itəm tətətöl nəmtətın pispis min nian tətətətig ilau nat

* 19:13: Aes 63:1-6 † 19:13: Jon 1:1,14 ‡ 19:15: Aes 49:2; Hip 4:12; Nol əpən 1:16; 2:12 § 19:15: Sam 2:9 * 19:16: 1 Tim 6:15; Nol əpən 17:14

megəh. In təmatol nəmtətin mīn əh, o neiuə-inən netəm mīn u itəm koatos mak rəha nat megəh, kən motəfak kəm narmin itəm kəmasgəwin e nig. Kəmotərakin-pən ilau kərən katuəmegəh əm, əpəh e nīpəgnoa nəmnamīn nigəm asol itəm təgəpən matuəp matəpien. ²¹ Etəm titatasuə e hos kərüən, təmohamnu kig mīn ne mopaēl mīn rafin e naip rəha nəluaginən itəm tətisi-pən e nīpəgnoan kən mənig mīn rafin kəmoton nīpətīlat, moton, nərpīlat tasis wir.

20

Kristo təmuwa mol Kig kən mərəməərə e netəmim mətoarus-pən nup wan-taosən

¹ Kən əmun, eməplan nagelo kit tətisi-pər e nego e neai, tatos ki rəha nīpəg asol itəm teiuaiu agin,* ne sen asol kit. ² Kən in təmaskəlīm ialkita asol u, sīnek nuwəh ilouin aupən, in lərmis, o Setan, kən məlis ətain o nup wan-taosən. ³ Təmərakin-pən in e nīpəg asol itəm teiuaiu agin, kən mahtosig-in tiəkis, məmə in otəseiuə-in mīnən netəmim rəha kantri mīn mətoarus-pən nup wan-taosən tol namnun. Nup wan-taosən otol namnun un, okəike kerəh mīn lan o nian əkuəkīr mīn əm.

⁴ Kən əmun, eməplan jea rəha kig mīn neen, kən netəmim itəm koatəpələh-pər elat. Uhgīn təmos-ipən nepətən kəm ilat məmə ilat okotakil netəmim. Kən ekəplan mīn netəmim itəm kəmətətīp nentoulət məto-inu kəmotətul-arəp o nən-iarəpən namnusən təwir rəha İesu ne nəghatən rəha Uhgīn. İlat kəməsotəfakən kəm nat megəh ne narmin itəm kəmasgəwin e nig, kən məsotosən rəhan mak e nīpīnəgīlat ne nelmīlat. Kən roiu ilat kəmotəmegəh mīn, kən motərəməərə ilat Kristo o nup wan-taosən. ⁵ Nat əh, in nair-pa-mīnən e nīmīsən itəm otaupən. Məto netəm mīn u neen mīn

---

* 20:1: Nol əpən 1:18

itəm kəmotimis rəkis, ilat kəmos mak rəha nat megəh ilouin, kəməsotəmegəh minən mətoarus nup wan-taosən tol namnun. ⁶ Netəm min un, itəm kəmaupən kos ilat e nair-pa-minən e nimisən, ilat okotatig e nəwirən pahrien, məto-inu ilat netəm asim min rəha Uhgın. Ilat okəsotuwinən e noanəmnamin nigəm asol, məto ilat okotuwa motol pris min rəha Uhgın ne rəha Kristo, kən ilat okotərəmərə ilat min e nup wan-taosən.

Uhgın təmol nalpinən kəm Setan

⁷ Nian nup wan-taosən tinol namnun, okahl-iarəp min Setan e nıpəg asol. ⁸ Kən in otuwın əpəh o netənim e kona kuwit rəha nətueintən, itəm katən məmə Kok ne Makok,[†] məmə oteiuə-in ilat, kən mos rafin ilat margətəin ilat o nəluaginən. Ilat rafin otepət otepət, nampa rəhalat in tahmen e niməkləkil əpəh e nıkali itəhəi. ⁹ Ilat kəmotaliwək motuwın isəu isəu min motirəfin nətueintən. Kən ilat kəmotətul kitəlau-in ikin netənim rəha Uhgın okotatig ikin, ne taon asol u itəm Uhgın tolkeike pik.[‡] Məto nigəm kit təmisi-pər e nego e neai, muwa mus ilat. ¹⁰ Kən kəmərakin-pən İərmis itəm təmatos-ipən os-ipən kəm ilat, kəmərakin-pən əpəh e noanəmnamin nigəm asol itəm tatəpien. İkin əh, kəmərakin-pən rəkis nat megəh ne ien eueiuə. İləhal okətəhaləto nahməən liliin e nərauiəgən ne lapin, namnun tikə.

Namnun nakilən

¹¹ Kən əmun ekəplan min jea asol kit, təruən. Kən kig tatəpələh-pər lan. Nətueintən ne neai kəmuagim o niganəmtin, miakə agin.

¹² Kən əmun ekəplan netəm kəmotimis, netəm koatos nepətən asol, ne netəm əpnəpin əm. Ilat rafin kotətul

[†] 20:8: Esik 38:2,9,15   [‡] 20:9: “Taon u, itəm Uhgın tolkeike pik,” in tatəghat-in Jerusalem.

aupən e jea rəha kig u, kən kameg naoa min.[§] Kən kameg min naoa kit, inu naoa rəha nəmegəhən. Okehm nakilən rəha netəm kəmotimis e naoa min u, kən kinatakil ilat kitiah kitiah o nat ilat kəmotol. ¹³ Nərpī nitəhəi təməhlman netəm kəmotimis itəhəi, kən Nəmisən ne Noanpən kəmuəhlman min ilat, ilat kinotiet rəkis elau, kən kinatakil ilat kitiah kitiah o nat ilat kəmotol. ¹⁴ Kən kəmiləs Nəmisən ne Noanpən, kərakin-pən ilau e noanəmnamin niğəm asol. Noanəmnamin niğəm asol u, in nəmisən mau kəiu. ¹⁵ Okəmə kəsehmən nərgi suah kit e naoa rəha nəmegəhən, kən okərakin-pən in e noanəmnamin niğəm asol.

21

Jerusalem wi

¹ Kən əmun eməplan neai wi ne nətueintən wi, məto-inu neai oas ne nətueintən oas kiniakə. Kən nitəhəi təmikə min. ² Kən əmun ekəplan taon asim rəha Uhgīn, inun Jerusalem wi, tətisi-pər o Uhgīn e nego e neai mateiuaiupa. Kəmol malə-malə lan tahmen e pətan itəm kəmol malə-malə kəm in məmə otuwīn mehm rəhan iərman mioal marit. ³ Kən əmun ekəto nəwian asol kit təmisipən əpəh e jea rəha kig matən məmə, “!Əplan-tu! Roiu əh, Uhgīn tinol latuənu rəhan ilat netəmim. In otətətig ilat min, kən ilat okotuwa rəhan min netəmim. Kən Uhgīn ətuatip in otətətig olat, kən in rəhalat Uhgīn. ⁴ In otafəl rəkis rafin nahui nəmtilat. Nəmisən ne nasəkən ne nahməən min okotikə. Natimnat nuwəh min u, ilat kinotuwīn rəkis, okol kəsotuwa minən.”

⁵ Kig itəm tatəpələh-pər e rəhan jea, təmə, “!atəuhlin natimnat min rafin kotuwa motuwīwi.” Kən məmə, “Əte rəkis natimnat min u, məto-inu nəghatən min u, kitun nagileən elat məmə nīpahrienən.”

---

§ 20:12: Natimnat rafin itəm netəmim kəmotol, kəməte rəkis e naoa min u.

⁶ Kən matig mən-ipa min kəm io məmə, “Kinol namnun natimnat rafin. Io Nəukətin ne Namnun.* Io nətuounən, kən io iatol namnun lan. Netəmim itəm koatoaə, io ekos-ipən nəhau kəm ilat, itəm okotənim məsotos-nəmtinən. Kən inun, nəmti nəhau itəm tatər matos-ipən nəmegəhən lilin.† ⁷ Etəmim itəm otatətul-iəkis mol win e nəluaginən rəhan, io ekos-ipən natimnat itəm emən-iəkis rəkis kəm in. Io ekuwa rəhan Uhgın, kən in otuwa nətik. ⁸ Məto netəm koatəgin itəm, məsotətul əskasikən e rəhalat nahatətən, ilat kotamkimik, kən moatohamnu itəm, koatit anion əm ilat min, moatol klefa, moatəmik nərik, motəfak kəm narmi nat min, ne ieiueiuə min rafin, iməlat ətuatip un in noanəmnamin nigəm asol, tatəpien ikin. Nat u, in nampa tu nimisən.”

⁹ Kən əmun, nagelo əpən u kit tatəghat kəm io. In nagelo səpın min u kit itəm kəmoatəmik pəsın ilat səpın itəm kotərioah e namnu nalpınən ilat səpın itəm Uhgın otol kəm netəmim. In təmuwa mən-ipa kəm io məmə, “Wa-tu, pəs iakəgətun pətan rəha Nəti Sipsip kəm ik, itəm okioal marit ilau min.” ¹⁰ Kən nəsanənən rəha Narmın Rəha Uhgın təmol kəm io, əmun nagelo tit-irəkis io ekian əpəh e nitot asol kit, nitot un, in ilis u ilis. Kən in təgətun kəm io Taon Asim rəha Uhgın u, Jerusalem wi, itəm təmisi-pər o Uhgın əpəh ilis e nego e neai. ¹¹ In təhag-əhag e nəpətən rəha Uhgın. Tatipit-ipit tahmen e kəpiel wir kit u tiaspa, itəm talien mə kilas. ¹² Rəhan fenis təfəməh mər ilis, mıtəlau e taon, ket lan ilat tuelef. Nagelo min tuelef koatətul o ket min u. Kəməte-pən nərgi noanol rəha nenəti Isrel ilat tuelef e ket min u. ¹³ Kən kəməte-pən

* 21:6: Nəghatən ətuatip u rəha Iesu, “Io un, Alfa ne Omeka.” Alfa un, in leta tatətul əpən e alfabet rəha nəghatən Kris, kən Omeka un, in leta itəm tatol namnun lan, tahmen e A ne Z e Inglis. † 21:6: Aes 55:1-2; Jon 4:10; 6:35; 7:37-39

nərgiləhal kisiil e nikalın pah ikin, kisiil min e nikalın pəhap ikin, kisiil e nikalın pis ikin, kən kisiil e nikalın par ikin. ¹⁴ Nəukəti fenis e taon u kəmotətul-pər e kəpiel asol ilat tuelef. Kənu kəməte-rəkis-pən nərgi tuelef aposol rəha Nəti Sipsip e kəpiel min u.

¹⁵ Nagelo itəm tatəghat kəm io, in tatos nat kit kəmol e iaen u kol tatipit-ipit, o nosən mak rəha taon əh, ne ket min ne fenis rəhan. ¹⁶ Taon u, kona lan kuwit. Mak rəha nikalın min rafin kotahmen-ahmen əm. Taon əh kaifəməh, kən mak rəha nikalın min rafin ne nəfəməhən rəhan ilat rafin tu taosen tu-hanrit-tuente kilomita. ¹⁷ Fenis u, tipik-ipik, mak rəhan tahmen e sikiste-faef mita. Nagelo əh, təmos mak lan e nolən rəha netəmin, itəm ilat koatos mak mihin e nat. ¹⁸ Fenis u, kəmol e kəpiel wir u tiaspa, kən kəmol taon e iaen u kol tatipit-ipit, in əm in əm. Kən kol u in təwir, in talien mə kilas. ¹⁹ Kəpiel min itəm kəmiləkin nəukəti fenis lan, kəmol malə-malə elat e kəpiel wir min. Kəmotəupən motəlin-pən kəpiel wir min u tiaspa, kən nampa tu lan, kəmotəlin-pən kəpiel wir min u safaiə, kən nampa tri lan, kəmotəlin-pən kəpiel wir min u akat, kən nampa fo lan, kəmotəlin-pən kəpiel wir min u emeral. ²⁰ Nampa faif lan, kəmotəlin-pən kəpiel wir u onikis, kən nampa sikis lan, kəmotəlin-pən kəpiel wir u kanilian, kən nampa sepın lan, kəmotəlin-pən kəpiel wir u krisolait, kən nampa eit lan, kəmotəlin-pən kəpiel wir u malakait, nampa nain lan, kəmotəlin-pən kəpiel wir u topas. Kən nampa ten lan, kəmotəlin-pən kəpiel wir u kalsetoni, kən nampa lepın lan, kəmotəlin-pən kəpiel wir u takuoəs, kən nampa tuelef lan, kəmotəlin-pən kəpiel wir u ametis. ²¹ Ket asol min u rəha fenis, kəmol e tuelef perel. Kəmol ket kitieh kitieh e perel[‡] kitieh kitieh. Kən suatip min əpəh imə e taon u, kəmol e iaen u kol tatipit-ipit in

[‡] 21:21: Perel u, in kəpiel wir əpəh e niki iarou.

əm in əm, talien wir, tahmen e kilas.

²² İkin əh, eməsəplanən nimə kit okatəfak ikin kəm Uhgın, məto-inu Uhgın əm, itəm Nahgın Tepət Pik Agın, ne Nəti Sipsip, ilau nimə rəha nəfakən. ²³ Kən ikin əh, nikitəm təsuwəhən mitgar ne məwig, məto-inu nepətən əhag-əhag rəha Uhgın in tətasiəgəpin rafin taon u, kənu Nəti Sipsip un, in lait rəhan.[§] ²⁴ Kən kantri min e nətueintən okotaliwək e nəhag-əhagən rəhan, kən iərəməmə min rəha nətueintən okotuwa, kən motos rəhalat nautə wir min, motuwa e nisaiiən motələhəu e taon u. ²⁵ Kisahtosig-inən rəhan ket min nian kit, məto-inu nian lapın tikə ikin əh. ²⁶ Netənim e kantri pisin pisin min e nətueintən, okotos nautə wir min rəhalat, ilat okotəmik motuwa o nisaiiən, motələhəu e taon u. ²⁷ Məto natimnat min itəm kotamkimik e niganəmti Uhgın, ne netənim itəm koatol nat itəm tol naulisən, ne netəm koateiuə, netəm min u okol ilat kəsotuwinən imə e taon asol u. Netəm min əm un itəm kəmətə-rəkis-pən nərgilat e naoa rəha nəmegəhən itəm Nəti Sipsip tatos, ilat əm un kotitun nuwinən imə.

22

Nəhau megəh

¹ Kən nian nagelo təməgətun rəkis taon wi kəm io, kən təməgətun min nəhau megəh kəm io itəm tətaiu. In talien talien tahmen e kilas. Tətisi-pən əpəh e jea rəha Uhgın ne Nəti Sipsip, ² maiu matuwin matiləs nəlugi suatip asol rəha taon u. Nig rəha nəmegəhən tətətul u e nikal-kali nəhau u, in tatoe mau tuelef e nup min rafin, e məwig min rafin. Kən netənim e kantri min rafin koatol nimalin o nol-wirən nimisən. ³ Nat tikə agın ikin əh itəm təike mos nalpinən rəha Uhgın. Kən jea rəha Uhgın ne Nəti Sipsip in əh-ikın əh, katuərəməmə ikin. Kən rəhan iolwək

---

§ 21:23; Aes 60:19

min okotəfak kəm in. ⁴ İlat okotəplan niganəmtin,* kən okəte-pən nərgin e nipinəgilat. ⁵ Nian lapin otikə. Nikilat otəsəhtən lait kit o nasiepənən lan, kən nikilat otəsəhtən min nəhag-əhagən rəha mitgar, məto-inu lərəməərə Uhgın in lait rəhalat. İlat okotərəməərə lilin, namnun tikə.

⁶ Kən nagelo tən-ipa kəm io məmə, “Nəghatən min u inu, kitun nagileən elat məmə niphahrienən. İərəməərə Uhgın təmən-ipən kəm rəhan ien min aupən natimnat min itəm okəpanotuwa, kən in təmahl-ipən rəhan nagelo məmə otəgətun kəm rəhan iolwək min natimnat min itəm otəsuwəhən təike muwa.”

⁷ Kən əmun, İesu tən-ipa kəm io məmə, “!Otətəlig-tu! !Otəsuwəhən ekiet-arəpinə! Netəm min u itəm kəmotaskəlim nəghatən itəm Uhgın təmən-iarəp aupən e naoa u, ilat okotatig e nəwirən pahrien.”

⁸ Io Jon, io u eməto kən məplan natimnat min u. Kən nian eməto kən məplan rəkis ilat, kən emisin nulik e nelki nagelo itəm təmit io muwin məgətun ilat kəm io. Kən emeiuaiu, nipinəgək taru nisip, məmə ekəfak kəm in. ⁹ Məto in tən-ipa kəm io məmə, “!Əsəfakən kəm io! Kilau min ik u iolwək mil əm rəha Uhgın, kitat piam min u ien min, ne netəm min u itəm kotaskəlim nəghatən min e naoa u. !Əfak əm kəm Uhgın!” ¹⁰ Kən in təmən-ipa kəm io məmə, “Suwaan ətainən nat kit e naoa u məmə otaskəlim tiəkis, məto-inu natimnat min u, otəsuwəhən, kotiet-arəpa. ¹¹ Netəm koatol nəratən, pəs ilat kotəkəike moatol nəratən. Netəm rəhalat nətəligən tamkimik, pəs ilat kotəkəike e nətəligən tamkimik rəhalat. Məto netəm wir, pəs ilat kotəkəike e nolən ətuatip. Kən pəs netəm asim rəha Uhgın, okotətuatip nian rafin, motəkəike e nasimən rəhalat.”

¹² Kən İesu tatig mən min kəm io, “!Əplan-tu! !Otəsuwəhən ekimnə! Kən iatos rəhak nətouən wir kən

* 22:4: Mat 5:8; 2 Kor 4:6

ekos-ipən kəm netəmim rafin u, tətəu-pən natimnat min itəm ilat kəmotol. ¹³ Io Nəukətin ne Namnun.† Io emaupən matig, kən io oekol namnun ağin. Io nətuounən, kən io iatol namnun lan. ¹⁴ Netəm itəm kotaikuas e rəhalat napən tərüən, ilat okotatig e nəwİRən pahrien, məmə inu, okegəhan-in nəpətən kəm ilat məmə kotun noa nig rəha nəmegəhən, kən motuwın-pən e ket min rəha taon u. ¹⁵ Məto netəmim neen min əh-ikin itəm okol kəsotuwamən imə. İlat u, netəm kotamkimik, ne netəm min un itəm koatol klefa ne moatəmik nərik, ne koatit anion ilat min, ne moatohamnu itəm, moatəfak kəm narmi nat min, ne netəm rafin itəm kotolkeike neıueıuəən.

¹⁶ “Io İesu, emahl-ıpinə rəhak nagelo məmə otən-ıarəpinə natimnat min u kəm niməfak min. Io u, Nəukəti Tefit, məto Noanol min rəhan. Io ekahmen e məhau u fetukai itəm tətasiə wır.”

¹⁷ Narmin Rəha Uhgın ilau Pətan rəha Nəti Sipsip katuən mə, “!Wa!” Kən pəs netəm min u kotəto, ilat min kotən mə “!Wa!” Etəmim pah itəm tatoaoa, pəs in tuwa. Kən etəmim pah itəm in tolkeike, pəs in otənım nəhau megəh kisos-nəmtinən.‡ ¹⁸ Io Jon, iatəghat əskasik matən-ipən kəm netəmim itəm kəmotəto nəghatən rəha Uhgın itəm tətətig e naoa u. Okəmə etəmim kit tətəu-pən atıp nəghatən kit rəhan e naoa u, Uhgın otos-ipən nalpinən min u naoa u tatəghat-in kən milpin-pən e nalpinən rəha etəmim u. ¹⁹ Okəmə etəmim kit tos-irəkis nəghatən neen e naoa u, Uhgın otos-irəkis nəwİRən min itəm naoa u in tatəghat-in məmə rəha suah u. Inun, noa nig rəha nəmegəhən, kən məsegəhan-inən məmə otatig

---

† 22:13: Nəghatən ətuatıp u rəha İesu, “Io un, Alfa ne Omeka.” Alfa un, in leta tatətul aupən e alfabet rəha nəghatən Kris, kən Omeka un, in leta itəm tatol namnun lan, tahmen e A ne Z e Inglis. ‡ 22:17: Aes 55:1; Jon 7:37

e taon asim əh. ²⁰ Etənim itəm tatən-iarəp natimnat min u, təmə, “Əwəh, otəsuwəhən ekimnə.” !Əwəh! Wata İərəməərə İesu. ²¹ Pəs Uhgın tawte-in nəwİRən rəha İərəməərə İesu tuwin kəm netənim rəhan. Pəs otol nəhlan. Əwəh.

North Tanna New Testament

The New Testament in the North Tanna Language of Vanuatu
Le Nouveau Testament dans la langue du Nord Tanna de Vanuatu
copyright © 2010 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: North Tanna

Translation by: Wycliffe Bible Translators

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2022-03-11

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 14 Jun 2022 from source files dated 13 Jun 2022

46e9a2b5-26b8-5301-a079-623f3a20ef8b